Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlашаrlхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера дениз ● ШИНАРА, 15 СЕНТЯБРЬ, 1981 ШУ. ● № 111 (6501). ● Мах 2 кеп.

«Хlара балха дийнахьа хьадер дукхаrlа хилийта» ахача девизаrlа къахьегаш ба пхьайтталагlча пятилеткъа хьалхарчв шера «Чечингсельстрой» треста чуйоагlача аьшкабетона конструкцей завода болхлой. Коллективо яьржача социалистически яхье дика хьокхамаш гойт завода цехашта юкъе хьалха латтача ДОЦ-а къахьегамхоша. Цар массала а тlехкхоачашьо бетта ладанеш, графикал хьалха бувл. Уккхаза къахьегача бригадашта юкъе тlехдика болх барца белгалъяьнай Е. Бобоянна «кулгалду бригада». «тlехдика» мара лохаrlа оценка йоацаш хул цар арахоца продукци. Шера план 7-ча ноябрга кхоачашье аьнна дош деннад хьалха латтача столяраша.

СУРТА ТlА: бригадир Е. Бобоянн (аьттехьарвар) столяр А. Шахраманянн дагчан патхалий дикалга хьожаш ба.

Н. ПЛИЕВА сурт.

ЦА ДОЙТАШ, лоацпача хана

Дика лоархlабир Куйбышева цlераrlча совхозе ялат паччахьалкхенга дохкара планах: из шозза дукхаrla декхад. Хlаьта хlапэ 400 гектара тlара ялата, лаьрхlа йийна хьажкlаш чуэца болабеннаб боахазе.

— Хlанзарчоа шиъ мара хьажкlаш хьайоаха комбайн араяьннац тха кхашна, — дувц совхоза директора Х. Багашева. Ерригаш а йиъ комбайн хургъя кхашча болх беш. Хlаьта хlанзарчоа ерригa хьажкlаш чуэцарг ца хиннадь уж кхаьча участкаш хержа а херждш бу оаха из болх шин комбайнаца.

— Тха машинаш лехкарашта караrlдаьннар дика хlама да, — йоах директора, царех доккхал а деш. — Цар на яьрда оагlорахьара болташ лакхье дагадохар. Цудухьа lолегац машинаш тlа дlатlадетга гlадамаш.

Хьажкlаш чуэцача агрегаташка делкъел тlехьаrla диъ сахьат даллалца болх байт механизатораша. Тlаккха кхоеч хьалхаrla даь хиннача заказеrla товараш дахьаш нена Шалински райпо автомашина продавец Д. Ахмадов.

Хьаrlавоаrla тхона шу заказаrla дена тозар хьалха комбайна тlа болх беш воалла хьажкlаш лелаеча звеной кулгалхо В. Магомадов. Укхаза дlайийна хиния хьажкlаш малагlча сортах яр, звено плепаша царна гlулакхаш мишта дир дувцаш, цо хьоа вайтр звено планаш а.

— Планаrla лаьрхlар 25 центнер йолча оаха чуяхьаргъл хlара гектара тlара 30 центнер, — аьлар Магомадова.

— Ялат кхедерий болх дикаrla бе боззам хилийтара укхаза лакха расценкаш юкъейоалаяь ца lеш. хьажкlаш чуэцача болх беш болча берригача наха хlара дея итоrlrl а, хlаьта шитта дерригача кхай тlарча балхий итогеrla а поощрени е лаьрхlад укхаза.

Чакхйоал продавец кхачаrla яь хиния перерыв. комбайнераша юха а дlаболабу шоай болх. Цар болх мишта бу хьажа тlехьа волалу соч директори. Лаьттах lочу а яхийта йоакка хьажкlаш lокхайде хьа я лехьеш хьаrlавоаrla Х. Багашевна ВЛКСМ комитета секретарь Х. Ибрагимов. Цунга оал цо:

— Ишта кхаццка йоадийсаш йола хьажкlаш хьалохьве комсомольцаш арабаьхача бакъахьа дацар теш вай. Хьусен, Хетаргахьа, lолийса дадача гlадамех йоахча хьажкlаш хьайоахадац комбайнашка.

Ялат хlама ца дойташ а хашнахьа а чуйица даккхара тlахьехаш «Предгорный» яхача совхоза кхаш лелдераша даь кхайкарал хьал а лаьца, шоай ерригa хьажкlаш лхийтта балха дийнахьа чуйица аха дош деннад кхаш лелдераша.

И. АСЛАХАНОВ,
«Коммунизма байракх» яхача Шалински районни газета корреспондент.

В. И. Ленина цlераrlча Минскu тракторни завода болхлой коллектива ПИСЬМО

Деза новкъостий!

Тха, мински тракторан ераш, берригa советски нах а санна, чlоагlа гlайгlа хинна хьеж социалистически строена чуриен араяьрчен контрреволюцие дира аттках ен латтача вежарашка йолча Польше тахан доаллачунга. Тхоах хlаранена дега лазар ду тайп-тайпарча антисоциалистически низаша цу мехка болхлошта, берригача къахьегамхошта тlакховчадаьча хьаштдоацача хlамо. Уж тlехкхайдад дезаrlа мел долчул дезаrlа долчоа — халкъа lаьдела, уж гуччахьа духьала даьнвад ПОРП-ах ПНР правительствана, Польша социально - политически системана. Тlехь-тlехьа шаьрагlа гуш я ерригача социалистически содружествана, цун кхоталлара, паччахьалкхен доазоший бlарчалан ккерамаленнен ен йола из моастагlий наступлени.

Социализмана духьалерча къовсама доазонаш масштабаш шеръе гlерт Польшера контрреволюционни низаш. Чlоагlа гомп а дегаза а да тхона тхо хьаькъал чух кхетам чух доаладе дагахьа Гданьске антисоциалистически сборище — цига хиннача «Солидарноста» съездих кхыча тайпара оала а лургдац, — вlашаrlтехараша ледаду эхь дайнек провокационни гlулакх. Оаха цхьанна а оагlорахьара [illegible] дац цига тlанийца «Малхбоален Европа халкъашка даь кхайкарал» оалаш дар. Цу сий доацача документа авторашна тlахьех социалистически строеца къовсам болабара. цара лов тхона караrlдаьнна социально - политически хlамаш. тха къовсамахи къахьегамахи хьахиннареш оаха дlакховсар, социалистически тахаченисн коммунистически кхоянекни я тхо тlерадовлар.

* Из зехьа догдоахийла я. Оаха доккхал ду тхоашта караrlдувлача - социалистически хlамаех, дег тlара хам бу оаха советски вахара хьисапа. Тхо чlоагlа да коммунистий лениниски партеца гонахьа айхха кхотаенна йолча тхоай общества моанхаз сина чlоагlача цхьоагlонца. Цудухьа оаха кlаккха а. цхьаннена а магийтадац, мегийтарг а дац тхоай общественно - политически вахара юкъетlертар.

Польски болхлой «цlерои» къанаьл дора «бенъо» дош ца хетачох шоаш дlайхаца «Солидарностерча» провокатораша эхь ца хеташ во могабу тlом чакхбаьхначул тlехьаrla Польша яхаметтаоттаяр духьа лелттебаьча къовсаме хоадаболлеш доли дакъа лаьцача, гаргаштех оакъоран юкъера хьал а айъкердаха, царlатача вахаре из дlоттаьча польски болхлой классa турпала къовсамаш цунна караrlдийна башха дика хlамаш.

Империалистически тийшача бзлхий центраша лостам телача, социализмаца моастаrlал долча низаша эхь ца хеташ меттlаьлеш дуьц халкъа Польша тешаметa цхьоаrlонхоехи доттаrlехи. Уж дицдалийта гlерт Советски Союзов социализма цхьача мехкашен польски халкъа даьн дея долен доккха а шоашта болча аьттои духьа доаца а новкъостал.

Тхона, берригача советски наха деза да фашизмаца лаьттача къовсаме lоъахийтача цlийца чlоагlдаь дола советско - польски доттаrlал. Из леладе аьнна вескет даьд вайта вай халкъий сий, царгlато, кортамукъале бахьан долаш цхьана леаттабаьча къовсаче шоай сиюоц дlадевнараша.

Тхо тёш, тха мехка въахьега хошцаре доттаrlали цхьоагlон вежарашка йолча Польша болхлошта а, берригача къахьегамхошта а тхона санна еза хилларах. Польски болхлошa. классага гlолларча тха вежараша, мегийтаргдац аьнна хет тхона Польша. цун истори, цунна караrlдийна социалистически хlамаш, дум кхел еза йоацача наха шоаи цlераrlа къамаьл дари гlулекхаш леладари.

Оаха, Мински тракторна завода болхлоша, тха республика ерригача болхлой классо а санна, дог довх, Польша болхлошта социализм кlалхаръяккха, классови моастаrlчов отта ма боагllфен хоадамболлашк духьалъовтта [illegible] чали корадовrlаргдолгах. Цу къовсаме массаза а дог даха йиш я цар советски болхлой классо, берригача советски наха шоаш хьаллоацергхиларге.

Письмо тlайийцая В. И. Ленина цlераrlча Мински тракторни завода цехашкен сменашкен хиннача болхлой митингашка.

Маьхашта йолча СССР Паччахьалкхен Комитете

Маьхашта йолча СССР Паччахьалкхен Комитето хьажна а хьежна анализ къй розничн маьхий хlанзарча система дешай.

Вай мехка халкъа хьалторо хаддавза лакхъяра тlабербабь Коммунистически парте чакхбоахача маьннага хьежжа lалашлу керттерча продовольственни продовольственни доацачи товарий паччахьалкхен розничн маьхаш шоай метта лоаттаделла. Уж даим дукхаrla хьадеши дlанийдеши да.

Маьхка, маьххабулочни макаронни изделей, крупай, генарий даьтта, чкъьаран керттерча тайпайн консервай, шекара розничн маьхаш 1955 шера боараме шоаш хиннача тайпара дус, хlаьта дулха-шурий продуктай дараш — 1962 шерарча боараме.

Маьхаш шоаш хиннача тайпара дус хlаноэлца дlаоттаяь хьайоаrlача кlадай, барзкъий, кога гlирса, хlара денна хоатташ долча дукхача кхыча товарий ассортимента, цу дакъе пхьаrlий, телевизорий, радиоприемникий, магнитофоний, холодильникий, пылесосий, барзкъаш дуттача машиний, дукхача кхыча хlамай.

Товарий, къаьстта а продовольствени доацарий ассортимент шикка шерда а йоаих, шер а ю. Даим хьадеш да дикаrla, моднеrla, технически толашеrla дола керда товараш. Цу тайпарча товарашта уж хьадарга дlадодарн цар дукхаrla кйдари теркал а деш уттаду маьхаш.

Вай обществана кагаrlдаьнна доккха социалlаш хlама да хувца ца, душ 50 совгlа шера хьайоаrla квартирах боаrlача маьхa лоха ставкаш а хlаьта иштта бахача наха деча керттерча коммунально-бытовой гlулакхий чlоагlа латта тарифаш а, цу дакъе электричествахи газахи тела мах.

КПСС социально-экономически политикага хьежжа вайцага розничн маьхаш чlоагlа хиларца цхьана шерагара шерагa бахача наьха кхчаи доходаш дукхаrla хул алапеш лакхдарех колхозашка къахьегамах мах дукхаrla теларех, пенсионни lалашо а бераш долаш болча дезалашта паччахьалкхен новкъостал а доккхаrla хилара ларда тlа.

Производства хьалаш хувцаделаро, бийдал якхарга дlадодар дукхаrla хиларо, ресурсех цхьадолча товарех пайда дикаrla эцилга lалашдаро дакхха а доаrlаш хьалха доах маьхашта юкъе цхьадола хувцамаш даноа дарг ца хилар.

Из теркал а деш, маьхашта йолча СССР Паччахьалкхен Комитето соцам тlайийцаб цхьадолча товарий розничн маьхаш 1981 шера 15 сентябре дена хувцара хьакъехьа.

Юкъера лаьрхlача 12—37 процент лохдерга капронови тlанний, тийга яьчеи галантерейнин хlамай, капронахи нейлонахи лаьча чухнахьа дукхадена барзкъий тlехнахьа ювхаеча трикотажнин хlамай, пхьарсех доахкадеча сахьатий (дошон дошув даьккхачен корпусашка доахкача сахьаташкара дlайиккхача), медикаментий цхьадолча тайпай, антибиотикий а дегапхьаний средствай а тlехьа, культурно-бытовой гlулакхашта лаьрхlачен косметикин цхьадолча товарий розничн маьхаш.

Цунна цхьана юкъера лаьрхlача 17—27 процент лакхду чхьаrlарий-къаракъийн тхьамкех яьча хlамайн розничн маьхаш уж кlезигаrla ийайтар духьа.

Цу гlулакхо теркалъю къахьегамхоша тийнна тайп-тайпара предложенеш.

25—30 процент лакхду юселирни хlамий, хрустала, кlувсий, бекхийн бекхах яьча хlамайн, цlенача гlоарсках тийга даьча а галантерейни а товарий, тlехдикача зипен батарей йовлакхий, мебела къаьст къаьстача гарнитурай, дикалга диллача эггара лакхаrlча категорех йолча фарфоровн сервизий розничн маьхаш.

Цунца цхьана хlанзарча боараме дитад берий ассортиментах долча товарийн цергаш еттача дошон маьхаш. Духхьашха саг йоалачоан маьре йодачоан дошох яь обручальни чlоеrаш — цар мийтха хана брака регистраци еш телача компенсаци ахча lотlатохарга.

Мехкдаьтта продукташ кхоч беш дlаахийтар духьа литрах 30—40 кепигага кхоачаш лакхдаьа даргдоахаш лаьрхlад автобензина розничн маьхаш а хlаьта иштта лодочни моторий, додача хи тlарчен lамаш тlарчен лодкай, катерий, наха шо-шоашта пайда ийбеча ахглиссерийн ахтайн маьхаш а.

Мах боацаш, льготни условеш йолаш е бизвача маьхах транспортни средствани ийеш болча Даймехка тlема цхьоалгlчеи шоллагlчеи группай инвалидашта а хlаьта иштта мах боацаш е льготни условеш йолаш транспортни средствашк ийеш болча инвалидий кхыча категорешта а паччахьалкхен чотах йоаrlаш йола компенсаци телга оттадаьд бензиннах кхы тlа а мах телара.

СССР Госкомцено тlайийцача решенеша хьедац керттера продовольственни продовольственни доацеи товараш. Цу товарий розничн маьхаш чlоагlа латтарга дlахо а. КПСС XXVI съезда решенешка из оттадаьча тайпара.

УКХ ШЕРА 13 СЕНТЯБРЕ ШУРИЙ ФЕРМАША БАЬЧА БАЛХА ХЬОКХАМАШ ГОЙТАШ ЙОЛА СВОДКА

Районаш	Хlара lаттегара дийнахьа яьккхар (кг.) — 1980 шера 13 сентябре	Хlара lаттегара дийнахьа яьккхар (кг.) — 1981 шера 13 сентябре
Шелковской	6,3	7,6
Наурски	7,0	7,0
Грозненски	5,6	5,8
Гудермесски	5,9	5,4
Сунженски	5,1	5,4
Назрановски	5,1	5,4
Шалински	5,3	5,4
Надтеречни	4,4	5,2
Ачхой-Мартановски	5,9	4,7
Урус-Мартановски	4,7	4,5
Малгобекски	4,0	4,3
Республике гlолла	5,1	5,6

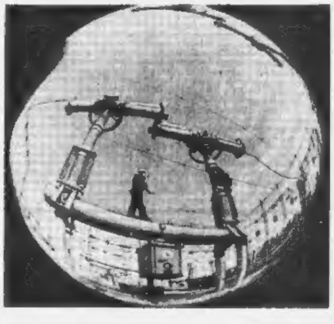

«Смоленски АЭС-е мощносташ болх бе йолаелийта».

(«1981 — 1985 шерашка СССР экономически социальни дегlайовлаира Керттерча лостамаш гlара).

Йоккха хулаш латт Нечерноземьера АЭС

СМОЛЕНСКИ ОБЛАСТЬ. Укх деношка балхаш сихденад Смоленски АЭС хьалъеча. Даь довлаш латт уж 1 миллион киловатт низ болча юххьанцарча энергоблоке.

Мехка бlарчача системах дlакхийттача сениге низо вахар дургда дукххача кердача промышленни предприятешта. Гlо дергда Нечерноземни юпа сихаrla дегlайовлаира.

СУРТА ТlА: хьалбеш латт гон дlа-юха скъаш бола гlирс.

Г. КАЛАЧЬЯНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЦХЬАДОЛЧА ТОВАРИЙ РОЗНИЧНИ МАЬХАШ ХУВЦАРАХ

Цхьадолча товарий розничн маьхаш хувцарех бола хоам кепатохарца дувзадена СССР Госкомцена председатела Н. Т. Глушкова ТАСС корреспондента интервью елар, цун хаттарашта жоп а луш.

— Малагlа керттера лостамаш да вай мехка маьхийн маьхаш уттадарен политика даькъе?

— Планови хьисапе маьхаш уттадара система ерригача боахама механизмах дlахоададе йиш йоацаш а КПСС экономически политика чакхъяккхара лоархlамеrla дола дакъа а да. Цудухьа, советски общества деrlахарча социализм хьалъяра а ерригача этапашка Коммунистически парте къаьстта теркам тlаахийтаб маьхаш хьахиларен планови хьисапе маьхаш уттадарен декашта. КПСС XXVI съезде цlаьхха а белгалдаьккхар, дlахо а халкъа хьалторо гоняра парте чакхбоахача маьннага хьежжа керттерча кхачан а кхачан доацача а товарий розничн маьхаш хувца ца далийтара тlадераадь гlулакхаш дергхилар.

Дагадохийтаргда аз, маьхка, маьхка булочни макаронни хlамашта, крупашта, генарий даьтта, шекара, чкъаьрий а консервай а керттерча тайпашта дола маьхаш 1955 шера хиннача боараме долга, кlаьта дулха-шурий продукташта — 1962 шерарча боараме. Меттахьа лаьц хlанзалца дlаоттаяь хьайоаrlача кlадай, барзкъий, кога гlирса, хlара денна эшача дукххача кхы товарий, хlаьта иштта культурно-бытовой боахаме эшачен керттерча товарий ассортимента цу дакъе пхьаrlай, телевизорий, радиоприемникий, магнитофоний, холодильникий, пылесосий, хlамаш эттача машиний, дукххача кхыча хlамай маьхаш. Ма дарра аьлча, цар ассортимент даим арта а йоах, шер а ю, из дикаrla хул. Кердача хlамашта, моднш, технически дуккха а дикаrla йолчарна маьхаш уттаду уж хьаярга дlадодачунга а дукхаrla ийдарга а хьежжа.

Вай обществана lалаьмате доккха социальни караrlдаьнна хlама да квартирах тела мах дунен гlа эггара лохатаrlа хилар. Хьалду цlеноп дуккха дикаrla дайе а шовкъе ятт шу совгlа ха я ма хувпа ца лу. Иштта чlоагlа я бахача наха деча керттерча коммунальни гlулакхий тарифаш, цу дакъе электроэнергех, газах тела мах а.

Белгалдаккха доаrlа, парте социально-экономически политикага хьежжа стабильна розничн маьхашца цхьана шерагара шерага бахача наьхa ахчан доходаш лакхлуш хилар — лакхлу алапи, колхозашта къахьегамах телар, деrlаух пенсиони lалашо ела а бераш долча дезалашта паччахьалкхено новкъостал делга а. Укх деношка кепайоалон тlа аральннача цу дакъе яьча арrlанарча мероприятеш бераш долча 4,5 миллионал совгlча дезалий, 14 миллион пенсионерий материальни хьал тоадергда. Цу гlулакхашта цхьан шера лаьрхlа паччахьалкхен бюджетера дlадохийтаргда 2,5 миллиард сом гаргга. Алапи керда лакхдарах шера 800 миллион сомал совгlа тlахкетаргда кlоран промышленноста 1,4 миллион болхлочоа. 15 сентябрех лаьйоаккх 1950 шерарча паччахьалкхен займа погашени яра арrlанар тираж, бахача наха 1,3 миллиард сом дlа а луш.

Керттерча товарашта дола паччахьалкхен розничн маьхаш чlоагlа хилийтара тlабербабь викъ чакхбоаккхилта дерригa розничн маьхаш меттахьа ца доахаш а хувла ца хувцаш а лоаттаде деза яхилга дац. Цхьадола хувцамаш объективно даноа ца далар дlадех производства хьаланa, бийдал лаккхарга дlадолар дукхаrla хиларо, ресурсех а цхьадолча товарех а дикаrlча тайпара пайда эцилга lалашдаро. Из доаrlа, масала, цунаи моdан лелаеча хlамашта, лоацша аьлча, вахаре хlара денна ца эшача товарашта. Цунга хьежжа, СССР Госкомцено решенеш тlайийцай цхьадолча товарий розничн маьхаш хувцара хьакъехьа.

— Дукхаrla доашхах дувцал цхьадолча товарашта малаrlча боараме хийцад розничн маьхаш?

— Капронови кlадай, шелкови галантерейни хlамай, капронах а нейлонах а даьча чухнахьа дукхадеча барзкъий а тlехнахьа ювхаечь трикотажа а, пхьарсах доахкадеча сахьатий (дошо а дошув даьккха а корпусаш ярашкара дlайиккхача), медикаментий цхьадолча тайпай, цу даькъе антибиотикаш а дегайпхьаний молхаш а йолаш, культурно-бытовой гlулакхий а косметика а цхьадолча товарий маьхаш юкъера лаьрхlача 12—37 процент лохду.

Цунна цхьана, юкъера лаьрхlача 17—27 процент лакхлу чхьаrlара-къаракъа а тхьамка а изделей розничн маьхаш, уж кlезига малийтар а озийтар а духьа. Къахьегамхой йоаrl-йоаrlаш йола предложенеш теркал а еш деш да из хlама.

25—30 процент лакхлу ювелирни изделей, хрусталa, кlувсий, бекха а бекхах яьча хlамай а, цlенача гlоарсках даьча шелкови галантерейни товарий, лакха дикал йолча зипен батарей йовлакхий, мебели цхьайолча гарнитурий а дикала эггара лакхаrlча категоре фарфорови сервизий а розничн маьхаш. Цу ханна хlанзарча боараме диссад берий товарий а цергаш еттача доши а маьхаш. Духхьашха саг йоалаечоан маьре йодачоан дошох яь обручальни чlовгаш цар эшача хана брака регистраци еш телача компенсаци ахча lотlатохаргда.

Мехкдаьтта продукташ кхоч беш дlаахийтар духьа литрах 30—40 кепигага кхоачаш лакхдаьнд даргдоаш лаьрхlад автобензина розничн маьхаш а, хlаьта иштта лодочни моторий, додача хи тlарчен lамаш тlарчен лодкай, катерий, наха шо-шоашта пайда ийбеча ахглиссерийн ахтайн маьхаш а.

Транспортни средствай мах боацаш, льготни хьалех е бизвача маьхах ийеча Сийлахь - боккхача Даймехкa инвалидашта а, хlаьта иштта мах боацаш е льготни хьалех транспортни средстваш ийеча инвалидий кхыча а категорешта а паччахьалкхен чотах йоаrlаш йола компенсаци тергъя бензиннах кхы тlа а мах телара.

— Чlоагlа хоатташ дола товараш дукхаrla арахецара, цар ассортимент шеръяра, дикал эргайоаккхаш тоаяра, наха чlоагlа дlаэцаш дола кердадараш сихаrla арахецилга lалашдара стимул хилара тарра маьхий система лоархlам мишта ейбу?

— Из эггара хьалха товарий дикалген уж дlаэцара кхыча свойствашкен хьежжа розничн маьхий йоккха дифференциаци хилар да. Керда изделеш арахецилга цхьаза дувзадена да предприятешка кхы тlа а рузкъа дlадахийта дезарна. Хlаьта цар кхы тlа а дlадохийтар юхаметтаоттадеш ца хуле наха еаш йола продукци арахецара сагота хургбац уж.

Маьхий стимулирующи лоархlам чlоагlбе бозаш и тlа-тlа дукхаrla яьржаш йола дикал тоаьча кердача промышленни товарашта хайна дола розничн маьхаш уттадара система. Цу система чулоаш керда изделеш арахепа доладешача хьалхарча юкъа царна хана дола розничн маьхаш уттаделга, тlаккха массалара розничн маьхаш юкъедоаладелга. Хана дола маьхаш лоацача юкъа хилча а массазара долчарел дукха эргаш уж ца хилча а мехка латтача маьхий юкъарча боарама хайра хувцам бац цар.

Бакъда, предприятеш уж арахеца хьаштлоаш хилар-м совдоаких цар. Хlана аьлча мах эргабалаво хьахуда керда товараш арахецарга, юкъарчал йоаццаш уж хьадеча лакъа лоацаш болча предприятех болхлошта премеш яларга дlадохийтар юхаметтаоттадайт.

Розничн маьхий стимулирующи лоархlам чlоагlбара леладе деза продовольственни доацача, дукхьашха арахецача, дика дlаэцача тlехдикача товарий опытни партешта а къаьстта модни йолча изделешта а договорни оалаш дола маьхаш а. Уж уттаду промышленни объединенешен СССР Минторга организацешен шоайла еча соглашенешца. Опытни партей боарами къаьстта модни йолча изделей дукхаш совъяргйоаш цlенхаштта боарам оттабаь хул, цудухьа договорни маьхий практика шеръяро хайра хувцам бергбац маьхий юкъарча боарама. Хьалхара опытни парти маьхалъяьнначул тlехьаrla изделешта цу тайпарча товарий, цар дикал теркал а еш, болаш болча маьхий боарамга хьежжа розничн маьхаш уттадераш маьхаш хьаду органаш я.

Тха адрессах хьаухача цхьадолча письмошка цкъаза раьза боацаш дувц маьхий дерригача хувцамех даим кепайоалон тlа хоам бац яхаш. Цу дакъе белгалдаккхаила дарrдец оаха хlара шера кердача е дикал тоаьча 250 эзар совгlа долча товарашта маьхаш чlоагlделга. Уж маьхаш хьахьокх цу сахьате торговлен уж товараш хьадеча предприятешнеи кепатеха дlайохийтача прейскуранташка. Хlара ийдархо моллагlча тика чу цу маьхашка хьажа йиш йолаш ва. Хlаьта вайцига даим паччахьалкхенин общественни тlахьожам а лоаттабу маьхаш ийса уттадой, леладой хьожаш.

СССР маьхашта йолча Паччахьалкхен Комитето яь решенеш, аьлар ший къамаьл чакхдолташ Н. Т. Глушкова, юзаенначц керттерча продовольственни промышленни товарашца. КПСС XXVI съезда решенешка оттадаь ма хилларa, царна дола розничн маьхаш дlахо йолача хана а ца хувцалуш дусаргда.

АВАРЕШ ХУРГІОАЦАШ ТОХА БУРУВ

1981 шу кердача пятилетка хьалхара шу да. ХІьта мехкдаьтта доахача даьхьо цук заданеш кховчашйича дикка боккха мул боаккхаргба 11-ча пятилетках — халкъа вахара боарам ланхбе, вай мехка низ дІахо чІоагІбе лаьрхІача пятилетках.

Бийдала ресурсаш кийчъеча, мехкдаьттен гази дукхагІа доахача хоадамболлаш дола декъа кховчаду скважинаш йоахаш бурув тохара.

Бурув тохара сухал 35 процент совгІа йоккхагІа хила езаш я. Бурув сихагІа тоха йиш хулийтаргъя геттарa кердача методагІа бурув тохаш скважинаш йоахилга юкъедоаладаро, керда техники технологи юкъейоаларо, пайда хьа ца луш йоаеш йола ха кІезагьяра тІаерзаль мероприятеш чакхъякхаро. 11-ча пятилетке пайда хьа ца луш йоаш йола ха эксплуатационни бурув тохача 52 проценти тохнама бурув тохача 40 процепти кІезигьяла езаш я.

Пайда хьа ца луш йовча ханаца лоархІаш я болх сеца латташ йовкха ха, балха тІара брах, авареш дІайоахаш йов ха. ХІаьта браки аварешн йоацаш болх бойла шортта ха Іоаргьа тха.

Старопромысловский бурув тохара балхий управлене гІолла 1981 шера хьалхарча 6 бетта аварешн браке дІайоахаш 4877 сахьат ха яйра, 13610 сома зе дир аварешa, ца тохаш дисар 713 метр бурув. Цу юкъа мел хинна авареш технически бахьанегІа хинай, бурувдеттарий вІалла бехк а боацаш. Бурильни турбашта во чІегаш арахийцача Орски машинаш еча завода бохкагІа йоккха шн авари хиннай (шаккхе а Халкъларча № 2 йолчи буровой). Уж авареш дІайоахаш 346 сахьат ха яйнай бурув тохара балхий управленe. Цу заводал толашагІа яц Грозненски промыслово-геофизически контора. Цо арахийцай кероташки кабель хадарах яь шн авари дІайоаккхаш яйнай 658 сахьат ха.

Авареш ца хилийтара кийч а яь чакхйоахаш мероприятеш я Старогрозненски УБР-е. Царех эггара лоархІамегІа яраш укх тайпара я. «Грознефть» объединене дешара-курсови комбинате Іомабу бурувдеттараши бурувдеттарий гІончийи. Авареш хилара бахьанаш къестадеш конференцеш, кІалхара-майкопсини меловни тІоанаш хьахонсичи гучадовхача хана буровой бригадашка инструктивни совещанеш ю. Бурильни турбаш ца лелхийтар дукха сакхат доалла моттигаш лохаш тохкам бу царна. Укх шера хьалхарча 6 бетта тохкам баьб 100 эзар метр совгІча турбашта. ЧІоагІа лоархІамеча колоннешка Іочуутташ йолча обсадни турбай оагІой сомал ТИБ-е Кейсингсиналог яхача установкаца тохк. Буровой маркхал сов чІоагІ ца балийтар дукха пороштока хьисапера барит, геттара миста битум, кхыйола химически реагенташ етт. Буровой маркхал мел кхаьта ба нийсагІа хар а чІоагІ ца балийтари чу ца балийтари дукха а тохкам бу тІоанашкарча давленей градиенташта.

Цхьабакъда, авареш хургІоаца гІуланхаш чакхдоахача хина тха УБР-е тергал ца деш хІана дукха моттигаш я. Районни инженерно-технически службаша массаза а шоай ханнахьа къестаиц аварешa. Тохкам бича гучадаьнараш вІаштІехьа ца доахаш дукха гоаду, еррига буровой бригадашта дІадоваийтаи. Аварешта хетаяь конференцеш специалисташ кІезига гулбеш ю, бурувдеттараш цига бехаш хилац дукхагІа йолча хана. ВПО мелал бахьан долаш роторни моментомераш йоацаш бе безаш хул болх. Доккха кхоачамбоацар да обсадни турбаш чІоагІъеча хина бурувдеттарашта ма хеттара тешаме моментомерви ца хилар.

Цхьабакъда, буровой инструменти кхыйола оборудованиш цкъаза лертІа йоацаш хуллашехьа а. Грозненски промыслово - геофизически контора санна йолча смениш организацей «новкъосталга» дог доахаш на а Іеш, шоай болх лоархІа ца боалийташ дІахьу Старогрозненски бурувдеттарашa. Цудукха цхьа бахьан доацаш дац Г. А. Шуликина бригада (тІехьагІа цу бригада кулгалдеш вар В. Д. Швецов) инициатор я йолаш тха УБР-е «Шера 5 эзар метр бурув тоха» яха почин хьахилар. Тха я планови сухалал тІех а юклаш бурув детташ, авареш ца хулийташ йола опытни коллективаш. Царех я И. М. Шуликина, Т. К. Залялутдинова, К. М. Ковалева бригадаш. Эггара хьалха из почин хьал а лаьца социалистически яхь йолайир цар шера 5 эзар метр бурув тохар дукха. ШерІал кІезигагІа йолча хана чоалханеча геологически хьалашка латтан чІоагІача тІоанех бурув техад И. М. Шуликинен Т. К. Залялутдиновен бригадаша. Цар опыт дІайийо кхечa бригадаша а. Сиха, авари йоацаш, дика бурув детта лаьрхІа ба Старогрозненски бурув тохара балхий управленера бурувдеттараш.

Советски Союза Коммунистически парте XXVI-ча съезда КПСС Центральни Комитета Отчетни доклад еш Леонид Ильич Брежнева аьннад, экономически политика корта а хиийа дІаотташ де цхьа моллагІдар мара дац аьнна хеталуши даим нийслуши дола гІулакх — общественни рузкъана дас санна доал дар. Вайга долаш мел долча хІамах бизаш дикагІеш пайда эцар. Цунна тІаерзаль хила еза къахьегача коллективай инициатива, партийно-массови болх. Цуна тІаерзаль хила еза технически политика а, капиталовложеней политика а, плановни отчетни хьокхамий система а. Цудукха, авари ца хулийташ бурув тохар — из да материалаш кІезагагІа дІа а йохийташ болх бар, вешта аьлча дас санна болх бар, общественни рузкъанан доал дика дар.

Ю. ЛУТОВИНОВ,
Старогрозненски УБР начальник.

ГАЗОПРОВОД ТОАЯЬЙ

Цхьан участка массехк метте магистральни газопровод хаьдай аьнна оарц доваш хоам ххьачар делкъал тІехьагІа «Сунжанефть» мехкдаьттен гази йоахача управлене. Мехкдаьтта дІадахийта кийчдарен дІадахийтарен участка болхлой даим кийча ба участкашта эшшаш дола гІулакх де. Бакъда, из хоам бенача участке уж дІанховчача Іалаьмате цоцвоаккхаш дар царна баргадайна сурт.

500 миллиметр диаметр йолча газопровода 200 метр гарггарча участке боккхача Іоткъама низаца хьалъеттар 17 гаьоли кІеж.

Экскаваторщика А. Гутниеве хьалхара хьада моттиг хьамукъаяьккхача гуш дар газопровод кІоагилгаш в доахаш мукхьлар а из участок хувца езилга а. Цхьабакъда, дукха кийчон балхаш де дезар сел човлхане ремонт яра мел яшар Іалашдарa. Траншея, эшша диаметр йолаш ІІаьхен йола турбаш, техника кийчъе езар, цул тІехьагІа мара юхаметтаоттаьлургьяцар участок.

Еза ха дукха дІагІоргьяр цу дерригнега, хІаьта газопровод лекъа латтача юкъагІа хьашт долча хана керда авари хила тарлора, хІана аьлча гази мехкдаьттен цхьана магистрале гІолла дІадахийта доладича Іоткъама яза совбаларах лелха мегар мехкдаьтта дІаухийта турбаш. Белгалдаккха дезa, 20 шера совгІа тух доаллача халаче лаьтташка йовхача турбашта эксплуатаци яра гІулакх чІоагІа хьожаш де дезилга. Авари хиначa моттигага в хьежа, лоацчаве хана цох хиина зулам дІаданихен дІахо йодача хана еррига телха йола участок хувцара кийчон балхаш дІадоладей лаьрхІар управлене кулгалхоша.

Ди-бийса совгІа ха мара яьннацар газопровод болх бе йолаелча. Цу юкъа, кІезига салаІа мара дІа на болхаш, авари хиннача чоттиге къахьийгар газоэлектросварщика В. Захаруна, слесарекза В. Паньнова, В. Бобрьша, Н. Еалоева, оператораша А. Хадьнова, Н. Желябовске, П. Кострикина, мастера В. Поленникова, участка начальника А. Коломийцева, кхычар.

Соца къамел деш Н. Желябовске цу аварех лаьца аьлар: «Аз болх мел беча хенa низамо авари цІаккха а нийсъенналц сона, бакъда, халонех ца къахнаш тхоашта могар дир саха».

Белгалдаккха дезаш да, аварех хинна зуламаш дІадоахаш тІехдика къахьегарах аварийни бригада беррига доакъашхошта вачан презн а луш, баркалаш кхайкадаьлга.

Д. ИВАНОВ,
«Сунжанефть» НГДУ НТИ инженер.

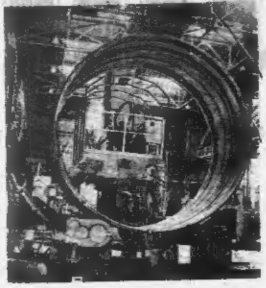

Атоммаше тахан

«Атоммаш» яхача заводе... мощностин болх бе йолаьлийта...»

(1981 — 1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальни дегІайоалаяра Керттерча лостамаш тІара).

РОСТОВСКИ ОБЛАСТЬ. «Атоммаш» яхача заводе толаме кхоачашъю «Ханал хьалха хьажье, ханал хьалха кераерзае!» яха ростовчаний девиз. ХІанз предприяте цехашка атомни реакторий йиъ корпус я кийчъеш. ПлановагІа воархІа планал совгІа кхы а цаІа атомни реакторан кийчъе лаьрхІад укх пятилетке.

Цу цхьан хана дІахо хьалъеш латт завода моллагІа аргІа. ЦхьайтталагІча пятилетка шерашка болх бе йолаьлийта езаш я атомни электростанцешта лаьрхІа комплектни оборудовани арахецаргІола мощносташ. Уллаза караерзаьй йоккха табарит йолча оатхалашта маьженашта механически термически обработка ю. АЭС-ашта лаьрхІача оборудованешта автоматически кулг-карен сварка наьлаьна ю прогрессивни технологически процессаш.

Керда торгови центр хьайийлхай город Волгодонске.

ДІахо хьалъеш латт Волгодонск. Алхха итталагІча пятилетка шерашка городе бахе нах диаза совгІа дукхагІа хиннаб. Город хьалъяра генеральни план оттаьй. Укх пятилетке Волгодонске эксплуатаце дІаехнай 172 эзар квадратни метр чуІе моттиг, роддом. 1176 моттиг йола школа, спортивни зал, больница.

СУРТАШ ТІА (лакхехьара лохехьа): чуьхарча оагІонашта наллака яра йолча кердача сварочни машина тІехьхьара тохкамаш деш латт; торгови центрерча продовольственни тика тІа; Волгодонске 17-ча микрорайонера атоммашевций дІеноаш.

Е. НЕДЕРЕ сурташ.
ТАСС фотохроника.

ДЕННА ДОШ КХОАЧАШДЕРГДА

ЦхьайтталагІча пятилетка хьалхарча шера план Конституце дезача денга кхоачашъергья аьнна дош деннад текстильно-галантерейни объединене Назрановски районерча № 3 йолча цеха швейс-мотористкас Чумакова Марема.

— КхоачашдулургдиЙ-теш уж декхараш? — яхаш шек бар цхьабараш.

— Шийна дулургдоацар дергда оалаш оамал яц Марема, — аьлар цеха начальника Кодзоев Ахьмада. — ДІаяха пятилетка а ханал хьалха кхоачашйир цо.

Цу дешаша шийна кхы тІа а низ белча санна хетаделар Марема.

Шоаш тІайийца декхараш толамца тІехкхоачашдара шерра яхь йоаршайир хІамаш тегараша. Духхьал производственни нормаш дикка тІехкхоачашъярал совгІа теташ дола баркъаш цхьаннкха а даикха гІалат доацаш хозеи дикеи хилийта дезилга дика кхетадора массане. Цеха кулгалхоша учет лелаярал совгІа, хІара болхлочо а лелайора беча шийн балха учет. Яхье баьинараша доаха къахьегама толамаш дІададеча хьокхама улга тІа Марема доахараш цІаккха а 160—180 проценталл лохагІа хилацар.

Фуд-теш цехерча хІамаш тегарашта юкъе эггара дикагІа толамаш даха Марема ка ялар?

Цун бахьанаш дукха да. Цехерча хІамаш тегараша деча балхех цхьаннха биц цунна тІехдика ца хоаш. Балха ханах бизза пайда эц цо. Шийна тІабилла моллагІа бола болх бизза кхоачашбара хьинар кхо ца деш къахьег. 18 шера цу балха тІа Іоаль опыт я.

— ХІамаш тегача цхьацца операци мара кховчашъе ца хоаш дукха болхлой ба тха цехе, из ала йиш яц Маремах, — аьлар А. Кодзоева. — Цудухьа моллагІа хІамаш тега моторнстка цамоташ хинна е кхы бахьан. нийсденна балха ца йоагІаш йисача цунметта Іо а хоайий болх байт Чумаковага.

«ХІара балха дийнахьа хьадер дукхагІа хилийта», «ХІара балха денна — дикала знак» яхача инициативагІа эггара хьалха къахьега йолаенначарех я Чумакова Марем. Цу инициативаша дІадехараш цо дизза кхоачашдеш хиларах масалашь доаладе йиш я. Ше сменни нормаш дикка тІехкхоачашъеш хиларал совгІа шийна лалларча новкъостех а балха тІа тІехьавусаш саг хургвоацаш эшаш дола гІо-новкъостал ду цо. Цунгара из дика гІулакх хьа а иниа иштта къахьегаш ба Марем юкъейоагІача звеноцара беррига хІамаш тегараш а.

Цудухьа вІаштІехьдаьннад звеноцара болхлой цхьаккха тІехьавусар воанаш къахьега. Ше тега баракъа тІехдика мара хилийтац Марема, цудухьа цо тийга хІамаш брак нийсъенна юхаерзаь цхьаккха моттиг нийслац. ХІаьта къахьегамен производственни дисциплина телхаелга цІендерна дІадаьннад из юкъе йолча звенона.

Чумакова Марема цехе хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цІи еннай. Цун къахьегам толамаш белгалдоахаш КПСС Нохч - ГІалгІай обкома Сийлен грамота юкъе а йолаш, итташ грамоташ, «социалистически яхье котъяьннар» яха сийлен знакаш, кхыдола дукха совгІаташ, ахчан премеш тийннай. Иттех шу да цун сурт объединене Сийлен улга тІа хьалтеха долла.

Хьинаре къахьегаш хилара шийн денкар кхоачашдаь яьнарг лархІаш Марема. Шийн опыт дІалуш, керда говзанчаш кийчбу цо. Цхьа шу дІадахийтадац цо цаІ — шиъ мотористка ца Іомаеш. ХІана шоай хьехархо санна къахьегаш дукха болхлой ба укхаза. Царех ба Гойтова Аза, Евкурова Лида, Хучиева Тамара, кхыбараш.

А. САГОВ.

БАЛХАШ СИХДАЬД

Надтеречни район «Новогорский» совхоза № 3 йолча кхаш леладеча отделене ялата лаьрхІа хьажкІаш чуэцаш боахи механизатораш. Кхо бІаь гектар гаргга я уж. ХІанзале чуийца пьхай бІаь гектар совгІа. ПлановагІа яха езараш 30 центнер йолаш, хІара гектара тІара 32 центнер хьажкІаш йоах. Уж чуэцаш йоала «Херсонец-7» яха ялх комбайн. Уж лелаю йоккха балха опыт йолча механизатораша Умалатов Мовлас, Солтабиева Азара, Чертоев Лукмана, Буриев Ахьмада, Парамазов Мусас. Царех хІаранe дийнахьа 8—9 гектара тІара хьажкІаш чуэц, нормагІа чуэца йоагІараш ялх гектар йолаш.

Механизатораша йоккха терко ю уж ца йойташ чуэцара. Цу гІулакхага хьожаш я халнъя тІахьожама керттера группа а. Цу группе ва Сабанчиев Іаьла, Эвгиноева Лимон, Халадов Харон, Голтаков Хизар. Цар посташ латт кхай тІа, наькъашка, силос чуйолла кІоагаш долча.

Комбайнаша аьта гІадамаш дІанхухьаш барийтта совхоза грузовик я. Шоферашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха ба Темирсултанов Ахьмад, Баштаров Тута, Демиев Хизар, Эльмурзаев Китич. ХІара дийнахьа 8—10 рейс ю цар 15 километр гаьна силоса кІоагаш долча.

Хьинар ца кходеш къахьег силос чуйоллаш боахнараш а. ХІара дийнахьа шоай балха нормаш 120—130 процент кховчашъю болхлоша Наурбиева Малинаси Солтабиева Асетеи. Шийн кхо ца кхобеш къахьег.

Комбайнаша яьха хьажкІаш дІакхухьарех цаІ Умалатов Эми ва. Цхьа минут хилал йола ха зехьа ца йоаеш лелаю цо шийн МТЗ яха трактор. Духхьал цо цхьанне центральни хьатта хьеначa хьажкІех 500 тонн хул.

ТІа-тІа сихлуш латт кхашкара балхаш. Механизаторaша лош деннад лоацача хана шоай юхе йиса хьажкІаш чуийца яха.

А. ХАЖМУРАДОВ,
Надтеречни районни газета корреспондент.

ДИКАЧА НАХАХ

СИЙ ДОЛА НИКЪ

«Чечингсельстрой» треста чуйоагІача Грозненски аьшкабетона конструкцей заводе сихха кхоачашде дезаш заказ ихьачар. Из задани кхоачашъяра къоастабе безаш бар лакха говзал йола болхлой. Эггара хьалхарчарна цІи яьнкхар электросварщика, коммунистически къахьегама ударника Козлов Анатолий Васильевича. Арматурни цеха кулгалхоша дІадовзийтар Анатолий Васильевичa хьалхашка оттадаь декхараш.

Цкъа санна массехказа шийна хьалхашка уллача чертежага хьежа мара дІадоладанар цо ше деш дола сварочни балхаш. Цудухьа гІалат ца воалаш болх беш вар Анатолий Васильевич. Ше цхьа бахьан а шек волаш дар дІатІа а вахий хоаттар цо шийца болх беш болча къахьегама ветеранашка, цехерча инженерно-технически болхлошка. Цудухьа гІалат доацаш, юкъера лаьрхІача шийи сменни нормаш 120 — 130 процент кхоачашъеш вар Анатолий Васильевич. Иштта болх барах шийна тІадилла декхар тІехдика кхоачашдир цо. Цудухьа предприяте кулгалхоша, заказчикаша чІоагІа баркал аьлар цунна.

Аьшкабетона конструкцей заводе моллагІа дІадоладеш долча дикача гІулакха инициатор хул А. В. Козлов. Масала, массехк шу хьалха вай республике шерра яьржар «ТІехьабусвраш боацаш бе болх» яхача ростовчаний боламагІа йола социалистически яхь. Из дика гІулакх заводерча болхлошта юкъе эггара хьалха хьал а лаьца, доккхий декхараш тІайийцар цо. Шийца яхье бовлара тІахьийхар Нетреба Анатолий Яковлевич керте латтача бригадера болхлой. ЦаІ санна массаьа а раьза хилар ростовчаний боламагІа къахьега. Ши-ше балха тІа котало яьккхача сагота боацарех башар бригадера болхлой. Царех хІаравар бригада сий лакха лоаттадара хьинар кхо ца деш къахьегаш вар. Яхье хьалхалаттараита эшаш дола гІо-новкъостал а деш шоашта тІехьанхебора тІехьабусараш, дикагІйола опыт, балха методаш дІайовзийтар. ЦІенхаштта товйир къахьегамеи производственни дисциплина. Цига а хаддаза юнй новкъостанта хьокхам телаш къахьегаш вар электросварщик Козлов Анатолий Васильевич.

Ланхе белгалдаьха уж балхаш дерах доккха беркат даьлар бригадана а. ХІана бригаде къахьегаш волча ткъаь иттех сагах цхьаккха а вац шоай сменни нормаши тІанйица декхараши тІехкхоачаш ца деш.

Шийна тІадехха декхараш Козлов Анатоле даим цІена кхоачашдеш хиларах лаьца дукха масалаш доаладе йиш я. Цкъа цамогаш а хинна балха ца воагІаш висар бригадир Нетреба Анатолий Яковлевич. Бутт чакхбоала ха яр из. ЗІамига яь а бригадо мело йича еррнгача арматурни цеха коллектива балха ІаткъаргдолацІ гІулакх эттар. Цу лоархІамеча хана бригадира декхараш кхоачашде хьожавир Анатолий Васильевич. Цига а шийх бечие тешам бовбавзер цо. Массехк ди хьалха бетта план кхоачашъярах рапорт делар бригадо арматурщикаша. Цу хана дена, бригада кулгалхо моллагІа бахьан нийсденно в балха тІера ваьлча, цун метта дІа а этте къахьегаш хьавоагІа из. Ше цІийвала везаш гІулакх цІаккха а нийсдалийтац цо балха тІа.

Ткъаь пхиъ шу совгІа ха я электросварщик волаш Козлова къахьега. Цу шерашка шийн балха тІа Іалаьмате йоккха опыт Іоаьй цо. Цхьаккха моттиг нийсъялийтац хьаьча продукцена юкъе шийн бехкагІа брак йолаш. Цудухьа ОТК болхлой тІахьожам боацаш дІайохийт цун продукци. Цехерча электросварщикашта юкъе эггара лакхагІа йола яхкагІа балха разряд еннай Анатолий Васильевича. Цу тІа сецаваац из. Цо толамца караерзаьй арматурщика говзал а. Цу балхах а дика кхеташ хиларах пхелагІа разряд еннай цунна.

Къахьегамеи производственни дисциплинеи телхаеараша, балха тІа аттагІа йолаш моттиг лехараща машар болаш вац къахьегама ветеран. Царгара доагІаш дар хьадех цо, бала безачунна хьехам лу, Анатолий Васильевич заводерча кагирхой хьехамчашта юкъе дикагІа лоархІачарех цаІ ва. Цо шийн опыт дІа а йовзийташ хьалкхебаь говзанчаш итташ ба предприяте. Царех цаІ ва электросварщик Нартов Геннадий. ХІана шийн хьехамчанца социалистически яхь а лелаеш, цо санна башха дика толамаш доаь.

Мел шийн йоккха опыт яле а, дерригa сона ховш да, со сагега хІама хетта дезаш вац, яха оамал йолаш вац Анатолий Васильевич. МоллагІа бехктохкаме болх е лакха кхоачашдеш хилча из дагавул ше санна хьаьнала къахьегаш, дуккхача хана дела укказа болх беш, йоккха опыт а йолаш яхье хьалха латташ болчарца. Царех ба электросварщикаш, коммунистически къахьегама ударникаш Щербаков Николай, Пекарский Вячеслав, арматурщица Кайчарова Човка, кхы дуккхабараш а. Нагахьа балха тІа шоаш шек болаш гІулакх нийсделча шоай аргІагІа уккаца дагабувл уж а. Даим яхье хьалха латташ хьабоагІаш болча укх санна барех кот-гІортолга а еш, шийн болх тІа-тІа тоабеш хьайоагІа бригада коллектив.

Юкъарча балха тІа даькъа лаца а ха корайоагІа Анатолий Васильевича. Укх тІехьарча шерашка дружинник волаш хьавоагІа из. Анатолий Васильевичa наькха тІа лелаш я «Знак Почета» яха орден, «Социалистически яхье котвеьннар» яха массехк сийлен Знак. ХІаьта дахьа баркалаш, тийна грамоташ, премеш дукха я.

Вай мехка хьалхалаттарий инициатива хьал а лаьца, доккхий социалистически декхараш тІанйицад электросварщика, арматурщика Анатолий Васильевича. ЦхьайтталагІча пятилетка хьалхарча шера план 7 ноябрга кхоачашъе лаьрхІад цо. Ше денна лош дизза кхоачашдеш ва из. ХІара сменагІа йола нормаш 130 — 140 процент кхоачаш ца еш цо цхьа а ди дІадахийтадац. ХІанз ноябрь бетта котах къахьегаш ва.

Б. КОСТОЕВ.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ КЕРТТЕРА ДЕКХАР

«Чечeнингушскотопром» яхача объединене боахамаша итогаш яьй 1981 шера хьалхарча бархІ бетта баьча балха. Дуккхача боахамий хьокхамаш дика да, хІаьта тІаийдаь социалистически декхараш кхоачаш ца даьча коллективий кулгалхой уйлангахьа баха а ба. Толамца кхоачашъю хьайбаш дорстадаро, дулх даккхара, из пачхьалкхенга дохнара даькъера производственни заданеш а декхараш а «Загорский», «Шалинский», «Гвардейский», «Красноармейский» совхозаша, «Шелковский» яхача хьайбаш кхоабача пункто.

Нагахьа санна дахача шера 8 бетта «Загорский» хьайбаш кхоабача совхозо пачхьалкхенга дехка дулх 5902 центнер хиннадале, укх шера бархІ бетта декхар да 6190 центнер е соахка цу юкъа дехка хиннчунца нийсдича 105 процент. Укхаза кІезигьяьй дулха центнерга дІайолха доакъара единицаш, шозза совдаьннад юкъера лаьрхІача дийнахьеи буси хІара кхоабача бежана тІакхета дозал. Дуккхашка ба лабешнаб «Загорский» совхоза къахьегамхой доаханал совгІа хьакхарч а кхаба, из бахьан долаш цу даькъа чотагІа 1600 центнер хьакхий дулх даьккхад боахамо. Дика вІаштІехьдаьнна лел совхозе Іай хьайбашта эшаргдола гІоза а моша а доакъар кийчдара балхаш. ПланагІа кийчъе езаш хиинар 10914 тонн йолча кийчъяьй 7476 тонн, е 78 процент йоl, план 21000 тонн йолча кІоагашка Іочуелла силос 14000 тонн я, е 66,2 %. Кхоачам болаш кийчдаьл боахаме ча. Гаргарча деношка болх бе йолайолийтаргья доахаина доакъар кийчдара йола низ бола цех.

Дика къахьийгад «Красноармейский» совхоза къахьегамхоша. Нагахьа санна дІадахача шера хьалхарча бархІ бетта укхаза 3751 центнер дулх даьккха хиннадале, укх шера цу юкъа даьккхар 6176 центнер (соахка даьккха хиннчуна нийсдича 165 процент) да, цу тІа а бежан дулха а хьакхий дулха а центнерга дІадода доакъар соахкарчул дикка кІезигагІа да укх шера.

Дика лоархІабу дулх даккхара а пачхьалкхенга доккхара а даькъерча шоай планех а тІайийнача декхарех а «Гвардейский» совхоза хьайбаш леладераш. ДІадахача шера 2240 центнер мара ца дехкача, укх шера хьалхарча бархІ бетта 4288 центнер, вешта аьлча дукха хІама ца эшшаш шозза дукхагІа дехкад цар пачхьалкхенга дулх. ДІачуденнача хІара бежана юкъера дозал 381 килограмм хилар укх шера, е соахкарчул цкъан алаззеа дукхагІа.

Укх деношка чІоагІа сихденнад совхое хьайбашта Іа даккха йІайха моттиг а даа шортта доакъар а Іалашдара балхаш. План 8926 тонн йолча, хІанзлехьа кийчдаь гІоза доакъар кийчде дезачох 82 процент да, планагІа Іалашъе лаьрхІар 8000 тонн йолча, кІоагашка Іочуяха силос 4000 тонн я. ХІаьта а соахка укх хана кийчдаь хиначул дикка дукхагІа да 1981 шера кийчдаьр.

Къаьстта белгалбаккха лов сона «Шелковский» яхача хьайбаш кхоабача пункта болхи цун толамаши. Цу пункта коллективо ше зІамига яле а, доккхий гІулакхаш ду. 15364 центнер да карарча шера баркІ бетта цо даьккха дулх, соакка цу хана даьккха хиначул 2,2-за дукхагІа. Пачхьалкхенга дохка оазача хана планах хила дезар 380 килограмм йолча 389 килограммага кхоач цо кхьабаьча доахах хІара керта юкъера дозал. ПланагІа лаьрхІар 500 грамм мара йоацача, 1030 грамм я укхаза юкъера лаьрхІача хІара бежана дийнахьеи буси тІакхета дозал, вешта аьлча соахкарчул дукха а дукхагІа. Из толам баьккхаб продукце единицага дІадода доакъар дикка кІезиг а деш.

Карарча шера дулх алеамагІа даккхара коа тІара оалхазараш леладе яьинай «Гвардейский», «Калаусский», «Шалинский» совхозаш. ХІаналехьа цар дехкад пачхьалкхенга 492 центнер коа тІарча оалхазарий дулх.

Белгалдаккха доагІа дулх даккхара а пачхьалкхенга доххара а даькъера хьокхамаш карарча шера еррнгача «Чечeнингушскотопром» яхача объединене а дикка тоаденна хилар. Нагахьа санна дахача шера хьалхарча бархІ бетта пачхьалкхенга дехка дерригa дулх 27881 центнер хиннадале, укх шера цу юкъа дехкад 29563 центнер, 40 килограмм лакхденнад пачхьалкхенга дохкача хьайбех хІаране юкъера дозал. кІезигденнад продукце единицага дІадода доакъар, цкъан ахаззен дукхагІа да дийнахьеи буси юкъера лаьрхІача хІара бежана тІакхета дозал, хІаьта хІара хьакхийна тІакхетар — 1,9-за.

Дикка кІезигденнад боахамашка шоаш довш а хьакханзе ца доалаш урсаш хьехкхаш доадеш а тІерадувла доахани хьанхарчи.

Цхьабакъда, объединене хьокхамаш дукхха а лакхагІа хургдар, нагахьа санна «Сунженский» совхози Ножай-Юртара колхозашта юкъера доахаш кхоаба объединении шоай планех лоархІаль хиналларe. Укхаза геттара лоха да кхоабача хьайбашта дийнахьеи буси тІакхета дозал, чІоагІа тІехьадисад дулх даккхареи пачхьалкхенга дохкареи гІулакх; дукха ба продукце производствага дІабода къахьегаш доакъари. НокагІо да шоаш довш а хьакханза ца доалаш урсаш хьекхаш довдаь а тІерадаьнна доахан.

Шелал отта йиса ха кІезига мара яц. Доккхий декхараш латт объединене хьайбаш леладерашта хьалхашка: ма хулла дукхагІа гІожа а, моша а концентрированни а доакъар Іалашдара бизза пайда эца бела ерригача торонех. хІара боахама йилла еза доакъар хьайбашта кийчдара а белково-витаминни хІамаши микроэлементаши етташ тоадара а йола доакъара цех, дерригa кийчдаь доакъар хьайбаша Іа доаккхаргдолча дІатІадахьа а уж дина лорадергдолаш цу гІулакха бехктохкамеча нахага дІадала а цунах оттаьча лимитагІа пайда нийбелга вІаштІехьдаккха а деза, 10 — 15 октябрь хьагІанхачалехьа тоя а яь кийча хилийта еза хьайбаша Іа доаккхаргдола моттигаш. Уж гІулакхаш ханнахьа а дика а дой йиш хургья дулхи шуреи яккхара а пачхьалкхенга йоххара а плани тІайийна социалистически декхараши толамца кхоачашде.

М. АБУБАКАРОВ,
«Чечeнингушскотопром» объединене начальника заместитель.

Саги закони

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РУЗКЪА ТЕШШАМЕ ЛОРАДЕ

«Хьалхе боххама правови болх тоабаран» болча КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советан 1970 шера 23 декабре арабаьннача цоцам тlа аьннад, социалистически рузкъа лораделга lалашдар юридически службей керттерчерех цхьа декхар да.

Практико хьехьокх правови средствах шерра пайда эцача, халкъа рузкъа лечкъадераште, доал ца дарах на доадераште, телхадераште, къыбараште духьала къовсам лоаттабеча хlамоца тоъаши телхаши йола моттигаш кlезига хулга.

Хlамаш ца тоъаши телхаши е лечкъаеш хиларех бола коам хиларга хьейаш а ца багlаш, юрисконсульташ организацей кулгалкоашкара мукъа е болаш, шоай инициативагlа хьож бухгалтерски отчеташка, инвентаризаце актошка, финансово боахама болха комплексни ревизей материалашка.

Юрисконсульташ кест - кеста моттигашка дlа а бале хьож материальни бехктокхаме долча гlуланхаш тlа нех оттабарах дола законодательство приказаш токача хана ххоачешдой.

Бухгалтера, тlахьожама - ревизионни аппарата, кхьча структурни подразделеней болхлошца цхьана уж кьож кlезмаш ца тоъаш хилара е растратий а бахьан малагlа да, ведомствана чура тlахьожами учети эргалькка тоабра, социалистически рузкъа дикагlа лорадера предложенаш уттаю.

Цу хьакъехьа хьоккхеме ба юрта боахама Шелковски районни производственни управлене юридически группа болх.

Укх шера яхк батте юрисконсультаца дечъа е лоацаш боекемашта болча пайдена хьадьккхад 35,67 эзар сом, цох 9,31 эзар сом калкъа судашка гlолле е довккхаш.

Хинна за хьатакхийтара болх цу управлене дина оттабаьб. Хинна за даккарийна бараша дукхагlча дахь-е шоаш раьза е болаш меттаоттаду материал следственни органешка дlачуяналехьа. Из да вlештlехьдоал боахамий кулгалкошеи юрисконсульташеи декхарийла бераштен цар гаргарча назан законодательство дlадоазийтеш, материал следственни органашка дlачуелча суд органолга хойташ къамаьлаш дар бакъан долаш.

1981 шера 6 батте растраташ яьна, материальни рузкъа дlа кхинхьача, из хила ма доагглара доацаш нийсденнача нахега юрта боахама Шелковски районни управлене хьатакхийтад 26,5 эзар сом. Юристаше Паршин Николай Ивановичо Орлов Юрий Михайловичо е шу деладелча дениз хьайбаш ца тоъаш а дайна а хиларех йолча 17 материалага къожаш болх бир. Бехкебоараша шоаш раьза а хинна къатекхар 8,38 эзар сом. Колхоза правлене заседане гlолле 12,1 эзар сом хьатехкийта аьнна предложени елар юристаша. Из ахча колхоза кассе хьачуденнад.

Жа леладена бригадей членеша ца тоъаши дейнен жа — 236 устагlа шоай жецара а луш меттаоттадир.

Цу хьакъехьа цхьаболе болх бу «Грознефть» объединенеи «Чечингушплодоовощхоз»-е из юристаша е.

Бакъда, социалистически рузкъа лорадера болх вlештlельбоахкача цlенкаштта ххоачамбоацараш а да. Из бахьан долаш хlамаш дlаккухьаши ца тоъаши хилар лакха латт. Цун бахьанаш да: кадраш кьехаржара законодательства дlадезараш ххоачаш ца дар, шоай зенкахьен ма йоагглара дикан инвентаризацеш ца яр, материальни рузкъаш кьезцара, дlадаьийтара, учет яра, лорадара гlулакх лертlе вlаштlехьа ца декхар, растраташ ярех, хlамаш ца тоъаш хиларех, доал ца дарах бехке бераш бехктокхаме озаш гlулакхаш ца дар.

Кулгалхошеи юридически отделой оттаяь порадок лорадерах доагlар ледера хьадекашиш боагlаш боле тlахьожам ца лоаттабеши хилар бахьан долаш «Чечингушплодоовощхоз» ялача объединене структурни подразделенешe юкхьанцара материалаш юкъерчел доацаш шоаш следственни органешка дlайохьийт е оформлени яра юридически отделе дlачуца луш сецаю. Масала, автотранспортни предприяте 18,8 эзар сом ца тоъеш хиларах йола материал йоагглача тайпара оформлени я ца хилар бахьан долаш следственни органаша ревизорашка шоаза юкаейтар.

«Зари» яхача совхозе 2300 сом мах бола мебель е кхьйола материалаш е ца тоъеш [redacted]ак 1979 шера оттаяь хинача актах йола материал 1980 шера октябрь баттага кхаччалца юридически отделе дlачуенанац.

Дlачуенначул тlехьагlа кхы тlа е оформлени яра юхачуенна хиннай из, юххера е 1981 шера июнь батта мара прокуратура кхьечац.

Дlадаьхача шера дена юридически отделе дlачуялензa я «Тепличный» совхоза 22,4 эзар сома мехьа зийзаш дlадогlаш йола материал. Юридически отделе дlачуенчац «Ассиновский» совхоза хьалха хиннача директоре В. В. Цыбульске 3,5 эзар сома lазаш бихьа хиларах йола материал в.

Нагахьа санна «Чечингушплодоовощхоз» объединене юрисконсультатеша шоай декхараш дизза ххоачешдоьделаре, уж хlамаш кургдацар.

1977 шера 13 декабре арадаьнна «Пачхьалкхен е общественни рузкъе дукха доацаш дахьарех административни болча бехктокхамах» доле РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Указ юкъедоаладара практико хьехьокх дукха доацаш товараши материалаши кхьаьера дукьала къовсам лоаттабаш республика предприятешкен боаззмашеи цхьадола гlулакхаш деш хилар. Бокъонаш телхадераш дукхача наха буецача оттабу. Бакъда, цу хьакъехьа цхьадола ххоачамбоацараш а да: новкъостий судий лоархlам бац, бехке бераш административни бехктокхаме озара калкъа судашка дlачуяац материалаш.

Ассиновски консервни заводе шерегара шерага кlезиг-дукха хlамаш лечкъаю, хlьта уж ца лечкъаейтара лоаттабу къовсам лакхбала боагlача мотте лоалу. Масала, 1979 шера хlамаш лечкъаеь болзаш дийцача 43 сагах 16 сагах йола материалаш йийцар завода новкъостий судо, хlьта 1980 шера совцабаьча 34 сагах дукхьал цхьан сагах йолча материалага мара хьежанзар. Доагlаш дола таlазар даьдеш итт литр зуле цициллон комсий сок лочкъаь водаш лаьцача тракториста Левашовена, 34 банка моша горошки кхо яшка помидораши йиса водеш лаьцача соцаевнача шофера Алентьевена.

Гудермесски маькъ эча заводе 1980 шера 14 моттиг хилар кlезига хlама лочкъаь гучаьнна, хlьта укх шера 6 батта — 7. Цу заводе я новкъостий суд. Бакъда, цо цхьаккха а дош дийцадац хlамига къоал дарех. Цига ххоачамбаьlа лочкъаь хlама гучаьнча, из завода, дlаялерех. Цу тайпара кул из яханн промышленноста кьаьча предприятешка в. Кхетадеш ма дий, цу тайпарча «методегlо» лоаттабеча къовсамо къоал юхатохарг ца хилар.

Нохч - Гlалгlайчене юридически службашта методически кулгалдеш, Нохч-Гlалгlай АССР юстице Министерства Бохлоша юрисконсультий профессиональни говзал лакхъеш семинараш, совещанеш ю, къахьегамхошта правови хьехам дикагlа бара, законаш дlадоазийтара новкъостал ду.

Н. БУГАЕВА,
Нохч-Гlалгlай АССР юстице министерстве кхелагlйола консультант.

Базаръераш бехктокхаме эзаб

Цlагlа лоаттаю мебель, кхьяр сана хlама яц автомобиль, дlа-юха вахара йола средство я. Ишта мара из ца хилар дезаш а с кхетаде безам болаш я бацар С. Дудаеви С. Дудиеви. Автомобилах спекуляци е, совнагlа хlамилг яккха лоеш бар уж. Мехка тайп-тайпарча городашка вий а еш. Грозне хьаихувлаш йоххар цар уж шоаш бенначул дукхагlа мах е боаккхаш, вешта аьлча автомашинаш йохкаш базар йора. Бакъда, мел чlоагlа маькарен хlилла йолаши хиларах зуламхой гучабаргбар! Гуча е баьлар.

Старопромысловски районни халкъа судо чубахка йlаьхха ха техар царна, цар доалахьара боахам дlа а боаккхаш.

Город Аргуверча № 12 йолча тиха хаьхо Юсупов равза вар цийга хьахтаьа гlуланча — сиротденначар малараш шоа доацабенача [illegible] хьаьшица чхьаьчи доккаш шаьй хоьа цуи. Ше ха деш хиибача тика чура къаракх чхьаьгии хьа а ийдеш. Бийсана ше ха деча хана сагот-деннараша юхьдохкар но, совегlа мах а боахкаш. Цу тайпара, шин кlираьна цн бlаъ сом совегlа ахча дахьийя цо. Бакъда, товарз лаьтта Юсупова цlа [illegible] хьаш ша [illegible] оаза хилар. Юсупова кхо шу суд дlа а боаккхаш.

Пенсионер Вабошкин ...

рестаташ йохкаш пайда бе велар. Цо бахьча лоархlамах Москвера кийца кхача 800 пачхах юхаекхача 400 сом совдоалар. Бакъда, къаьвеннача дийнахьа ший хила ца йоагlача моттиге ваха вийзар цун. Октябрьски районни халкъа судо шин шун ах шун чувалла ха техар цунна.

Ишта бола нах кхы а бовцалургбар. Бакъда, бийцараш а ххоачамболаш ба. Спекуляци, моллагlча тайпара яле а, чулоацам цаl болаш я — совленна хlама яккха дагахьа. Бакъда, спекулянцех бола кхерам зуламхочунга цох ххоачача хlамилгал гаьнна тlехбоал.

Спекуляце толхаду советски торговле лертlа мах белга. Цхьадола товараш каха чlоагlа эшаш а цар хетташ а хиларах пайда а эцаш, уж цар шоай болча маьхал дукха е дукхагlа мах а бовкаш лелла. [illegible] товараш кьахьа [illegible] [illegible] чувахаш товараш кьахьа [illegible] ... Из общественна хиларе [illegible].

Спекуляци — из зулам да. Уголовни законо хьадла «Спекуляци ярах, вешта аьлча товараш еийрахи дохкараш [illegible] хьажар лаьрхlа [illegible] юхайохкар» [illegible] хьалла суд ю», аьнна РСФСР УК 154 статья тlа. Безача маьха хlама йохкаш-ецаш хаддана а [illegible] бола спекуляци

общественна чlоагlа кхераме хlама да. Из бахьан долаш чувалла вора! Иерага кхаччалца суд ю РСФСР УК 154 статьяни шоллагlча дакъегlа, доалахьа бола боахам дlа а боаккхаш.

Цхьаболча наха дукхагlча дахьъе юхьаинахьа а болх беш а боацаш кхычар дечох бахарана, шоашта хlама совъяьккхар духьа халкъа дукха эша товараша юрта боахама продукташ хьа а нiеи юхайохк, цар ишта юхайохк массови товарни чекаш а талонаш а, зрелищни а кхыча а предприятешка вахара дола билеташ, книжкаш, ноташ, кхьйола хlамаш. Вешта аьлча спекуляци леlаю. Из тайпа спекуляни ях нах, цар 16 шу даьннадале, уголовни бехктокхаме оз. Йоккха боацача спекуляцена духьала лоаттабегlа къовсаме боккха лоархlам болаш я общественни организацеш, къахьегамхой коллективаш, новкъостий судаш. Законо царна бохь санна бехке ба [illegible] обществени [illegible] [illegible] а деце. Спекуляци соцадра боьхонаш лораеш йола органаш меттел, общественность а дукхагlа йоагlа.

К. КОКУРХАЕВ.
Нохч - Гlалгlай АССР прокуратура судашка долча уголовни дешашка хьожача отдела начальник.

КЪОАЛ ДЕЛГА — ДОККХА ЗУЛАМ

Доваш да социалистически рузкъа лечкъадара бахьанаш из да: дlаяхача задуташ хьадоагlа къахьегамах мангара цхьаболча наха ца къехилга, халкъа доалахьен тlаккхувдарна бlахий хила, сакъердаш аттен баха гlертилга. Цудухьа цу тайпарча гlулакхашца къовсам лоаттабелга, тlатеlа а хьакъалла в цахаддаш кхетама болх белга — социалистически доалахьенна тlаккхувдилга, дlадобкхера данза дергдоацар да.

Цунца цхьана дийцалейта йиш болаш дац халкъа рузкъа лечкъадара аьттув болийташи хlана а дlадахензен дола промышленни предприятешкара, торговле учреждекешкара ххоачамбоацараш. Царех къаьстта белгалдаха делаш да товарно-материальни рузкъан учет во лелаяр, къахьегама дисциплина лоха хилар, бийдал, материалаш, кийча продукци лораяра лертlа тlахьожам ца лоаттабар, пачхьалкхен рузкъанна доагlача бесса доал хан ца дар, кадраш нийса хьа ца харжар, белхлоштен гlуланхерча пахан юкъе кхетама болх эсала бар, кхыдараш.

Лечкъораш дара къаьстта аьттув бола хьалаш хьахуа материальни рузкъан учет во болча моттигашка. Дика учет хилара белга — лоаш я лаьрхlа нийсъаьлча помещенешка из лоаттаяр, товараш дlадаладара хьажцара хlара акт нийса оттаяр, бухгалтерски даннешца приходни документаш хан-ханнахьа дистар, кхыдараш. Нагахьа санна материальни рузкъан учет бехктокхаме бараша, кулгалхоша тесса лелайой, мичахьа фуд дукхал-кlезигал ца хой — из лечкъадара е хьурмат це дара а аьттув боаккхилга да. Цу тайпара ххоачамбоацараш кlезига гучадувлац «Чечингушпотребсоюза», кхыча торговле а организацешка.

Маьхерча материалашта лертlа тlахьожам ца лоаттабелга лечкъораш дара аьттув бболаш дола лоархlаме ххоачамбоацар да. Материальни рузкъа йlаьхкача хана ревизеш, инвентаризацеш ца еш дукха моттигаш хул. Яьй алийта, цхьаккха пайда боацаш ел нийсъу ревизеш. Инвентаризаца, ревизи ях ца lеш материальни рузкъа лeладеш болча наха тlахьожам лоаттабе беза предприятешка. Тохнам бе безача, документашка хьажа лезача моттигашка тешарца гlулакх тесса дитарах доккха зен доал пачхьалкхена.

Рузкъа лечкъадара бахьанаш хьахулийтачарех да предприятешка прогулаш ера, малараш мелара, къахьегама дисциплина телхаяра дешай лоархlам ца белга. Дукхагlйолча хана кагий лечкъораш дарах хlама даь малар мена балха вар доаш доацачох дуй. Социалистически доалахье лораяра лоаттабеча къовсама юкъеозац общественность. Хlьта лечкъораш дlадахара общественность юкъе йоалаш лоаттабеча къовсамах бала пайда боацалга дика хоаш да. Шеко боацаш да производстверча хьоалашта духьале лоаттабеча къовсаме ерригача болхлой коллективо дакъа лацар — из зулам дlадаккхара дола керттера хьал долга.

Боккъалдар аьлча, социалистически рузкъа лорадара, цунцарча советски сага отношеней хlанзарча дешаца бувзам болаш вай хана производственни коллективашка беш бола кхетама болх дика ба ала йиш йолаш бац. Социалистически доалахье лораяра шоай вахара хьалхе юкъера бувзам боацац цхьа болча гражданашта. Пачхьалкхен боахама хулача зенна сагота бац уж. Доккхагlча дакъе кхетача балха тlарча ххоачамбоацарашца дувзаденна да из.

Къаьстта белгалдаха дезаш да хьахой балха тlахьожам лоаттабара дакъера ххоачамбоацараш. Цхьаболча хьахоша прогулаш еш, меина болаш балха боагlеш, пост йите дlаболхаш, наб еш дукха моттигаш нийсалу. Дукха рузкъа хьоча къоел дов, рузкъа толхадаь, хlалендаь моттиг хилча мара уголовни бехктокхаме озац хьахо. Масала, цхьан предприяте склада хаьхо мейна волаш дежурства дlавехав. Цу ха доацача юкъа малаш ба ца хоаш болеар дихьад дукхача маьха рузкъа. Кхетадеш да тlаккха-м дош суде дlачудала могаргдалга. Нагахьа санна цу тайпара доккха зе а ца деш хаьхо гlалат ваьннавале дисциплинарни е общественни бехк мара бац цунна.

Зуламаш дарца лоаттабеча къовсаме боккха лоархlам болаш да уж хьа ца хилийтар. Социалистически доалахье гражданашта езалургйолча, халкъа рузкъа лечкъадераша меттел къоал кхыдола зуламаш хьахулийтага тунеядстваца а малар хургбоацаш балза баргбац зулам хьа ца хилийтара беш бола болх.

О. ВЕРШКОВА.
Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча суда консультант.

АЛКОГОЛИЗМИ ЦУНЦАРА КЪОВСАМИ

Корта бохабеш малар малахетарийн зуламийн ийкъ ба. Малар бахьан долаш шедах товбенна кагий нах зулам а даь набахте бахарах дола масалаш дуккха дувцалургда. Менна веха а волаш Т-50 яха трактор лехкаш хиина Зимин зулам а даь набахта вахар. Сердал йоацаш трактора «Баку—Ростов» яхача трасса тlа ваьннав из. ВАЗ-2101 яхача автомашина трактор тlатехар цо. Автомашина водитель а цу тlа баьгlа пассажираш а дикка лозабаьб.

Судо ха тохаш дола приговор хьакхайкадича, Зимина кхетадир ший дикагlйола ха цо йоальлга. Бакъда, цо лархlанзар корта бохабеш ше маларах общественнен производственнен хина ле, из бехке волаш болх да беш латташ тракторо ольаха ха, цо лозабаьча наха больнички листегlа пачхьалкхен тела деза ахча.

Трактор болх ца беш латтарах бехке вар суде луш дац. Бакъда, хила-м дезар. Прогульщикашта выговораш ю, балхара лелхабу. Бакъда, шоай корта бохабеш малараш цу тайпара кхетабулой тамаш я. Кхетадензар из И. Р. Байсултанова а. Производстве ше даь харцахьара хlама бахьан долаш шийна бехк берг ца хиларах тlехьтlехьагlа дукхагlа тешар из. Цудухьа малар кертера дaьлла ха агlазар цунна. Из бахьан долаш дар цlагlа доаха халахетараш, латар-тохар. Веха а волаш ший цlагlа гlар пир цо напас ваьча венийца С. Байсултановца, из вийра. И. Р. Байсултановна 8 шу суд йир.

Угурчисва веха а волаш ший вежараштa Бекханаи Хьажбикараи урс lийтта хало човнаш йир. Из бахьан долаш 6 шу суд йир цунна.

Алкоголикаш кхы цхьалаш. Сунженски района Троицки станице яхача Чередниченкой хlамаш лочкъайир. цунна дикка зе а деш. Чувалла ши шу суд йир Ханиевна. Цхьаннахьа а балха воацача А. Базиева къоал дир Белобородована, веха а волаш.

Корта бохабеш малар малоро производствана деш дола зе лаьрхlа вергвоацаш доккха да. Хlьта ахчанца дистa вергвоацаш да цlагlа довнаш доахаш, бераш телхадеш, духовни lазаш тlалоаттадеш корта бохабеш маларо ду зулам.

Х. Э. Эзербиев общественна найдана къахьегаш вацар, корта бохабеш молаш лелар, сесагах летар. 1981 шера 8 феврале веха а волаш, верона бlех а веина, ший фусаме чу а вена сесагаса бaьт беттa волавелар из. Цlагlара хlамаш летаеш дlахийтар, кагий бераш дlакхувсар, уж а даьккха сесага тlехьийдир. Эзербиевна ши шу чувалла ха тохай. Цо ший бериг йlеdхало йоальй.

Корта бохабеш менна а болаш, Арсамиков Малаев Октябрьское яхача юрта тьехархой цlен налара хlама ятта болабелар, бlеха мотт буацар йlаьхха ха лацар цар хулиганал лeладеш. Царех хlарапега доагlаш дола тайазар кхаьчар.

Веха волаш зулам дича бехктокхаме озаргвац яха харц уйла я цхьабарий. Фуаргда цунга кхетам чура ваьппа ца хинавий из, аьнна хет царна. Из нийса дац. Веха зулам дича бехктокхам кlаьдбац, чlоагlбу. Ишта оттадаьд из РСФСР уголовни кодекса тlа а. Малара тlехьаваьннача уйла е мегаргьа цун.

Корта бохабеш малар общественни зулам да. Общественносто цунна духьала къовсам лоаттабе беза. Алкогольш [illegible] ...

[illegible] ... Зуламашта дуьхьала лоаттабе беза къовсам ...

Л. РУСАК,
Нохч - Гlалгlай АССР прокуратура судашка уголовни дешаш дуьхьал хьожача отдела прокурор.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Калейдоскоп

МОЦАЛА ЦА ВАЛА

«Вlаргт бохх 150 эзар доллар», «Йиш бохкарга дукхагlа ахча доннаучунга» — уж тайпа хоамаш каст-каста арадувл доккхагlдолча бразильски газетий оагlонаш тlа кердача автомобилехи туристически никъ барон долча рекламни хоамашта уллув. Цар автораш — къедо кlалбита миска. Уж тайпа нах ди тlехьа дукхагlа кул мехкара бе болх боацараш бархl процент ба, хlьта инфляци шера 110 процентага яхьчай.

«Жорнел ду Бразил» яхача газета тlа кепатехай цу тайпарча хоамий автораш кара нийца массехк лоаца интервью. «Сай хьи 30 эзар долларах бохка лаьрхlад аз берашка доша торо хилийта дага», — аьннад ха ахча волча покарника. Швейцара, бийсана ха деча хаьхочо. цlен-кахас дайцад журналисташта, дагара тохаделча а вlатlехьдалац тха ккоачам хилла вахара lалаш е, из да-кх моцала ца бо вар дe даьрхlар.

(АПН).

ДУНЕННА ГОНАХЬА — ГlАШ

Ялх шу да Калькуттера 25 шу даьнна Спапам Кумар Чаттерджи гlаш никъ беш дуненна гобаккха аьнна араваьнна. 57 мехках чакхваьннав, 10 эзар миль никъ баьб. Цу юкъа цо ххоачаьй 22 пар ботинкаш. Хlанз наькъахо США ва, дlахо Къулбехьен Америке гlоргва. Ший мехка Инде кхача кхы шин шера никъ бе беза цун.

Ше арабаьккхача ший тайпарча наькъа тlа шийна дайнача, ше зийначa хlамай хьакъехьа радион телевидени гlолла цкъа дийца lийна ва Спапам Чаттерджие. Масала а хиннадац уж безаме, Заире, масала, цхьан юрта бахача наха дlаьлцав из, фухха хиина дале а царна везавеннавац из. Из сенца хидаргда ховш а хиннадац, нагахьа санна Спапама цамогаш хиннача цхьан кlаьнка дарба даьдецаре. Цул тlехьагlа хьай хьашт долча гlо аьнна дlахийцав цар из. Чlоагlа бала хьега безаш хилар ер льссалене а, цига моцален хьегален лечар баьлар.

«Итташ долча мехкашкара мугlарера нах байзача, — аьлар наькъахочо журналисташна, — сона гучадаьлар дукха хlамаш цар вlаши тара хилар: машар безилга, дог гlоадалар, хlама довза лар».

(АПН).

САБАРЕ ХИЛАЛАШ — ГlАЛНИ!

Хьуна оакхарий, къаьстта гlалий, бехкагlа тlехь-тlехьагlа дукхагlа наькъа - транспортни хьовзамаш хул Швеце. Тlехьарча итт шера автомобильни наькъашкен машинакъашкен транспорт оалхараштa тlаеттадуга ялхазза закхденад. Мехка кулача аварех ххоалагlа дакъа гlалийн лийгнйн бехкагlа хул. Хlьта цхьацхайолча провинцешка — 60—65 процентага кхоачаш хул уж. Хlара шера шар бехкагlа 10—15 сагъ вув, 600 гарта сат човнаш йий доаву. Яь гарташ, кlоарга нюветаш, кхыметтел лаьрхlа йола светофораш гlалаша вlалла теркал а яз.

Шведе правительствени органаш хlама хьожаш я гlалий дукхагlа ... [illegible] ...

Сергей ВОЛОКИТИН,
АПН соб. корр.
Стокгольм.

ДУНЕ ЦХЬАН КlИРАГlА

ЧlОАГlАЧА А БОХАРГБОАЦАЧА А МАШАРА ХЬАШТИН ДУХЬА

Планета политически климат тоадара, ххохкам кlаьдбара процесс чlоагlъяра, гера дlадаккхара а ядерни тlема кхерам дlабаккхара а дакъе гlадерзадаь машаре гlуланхаш социалистически содружества мехкаша чакхдахьна белгалдаьлар дlадаха кlира. Цар дуненна цlаькха а дlагойтар хьакъалерчеи уйла ца еш чактйоаккхачеи политикана юкъера йоккха юкъ.

Дувцар керттерча дакъе да советско - вьетнамски кулгалхой вlашагlкхетара итогех. Цига дийцар дунен халкъашта юкъерча хьала актуальни дешаш. Вежарашка долча шин мехка кулгалхоша — новкъосташа Л. И. Брежневеи Ле Зуанеи тешам белар дунен политически климат тоаделга керттера дар лерхlача социалистически пачхьалкхений лерргагlара политика тайп-тайпарча пачхьалкхений бехктокхамеча политически гlозаршка дана тlазацаргхиларах. Дунен халкъашта юкъерча общественносто ца чlоагlа хьаллоацаргхиларах.

Вlашагlкхетаре йоккха моттиг дlалаьцар США милитаристски гlозаршеи пекински гегемонисташеи моастагlлеи гlуланхаш лeладарах Къулбехьен - Малхбоален Азе ккохкадена латтача хьалага хьажаро. Новкъосташа Л. И. Брежневеи Ле Зуанеи белгалдаьккхар, Вашингтонеи Пекинеи цу тайпарча политико дунен тlара хьал човлахе даьккхалга, цу дакъе Къулбехьен-Малхбоален Азера дар а доаккхаш. США а Китай а оагlорахьара лелаю провокацеш ца сацар бахьан долаш шоай ниэаш машарeча, хlама хьакхоллара декхарашта тlадерзаде йиш йоацаш да Вьетнама, Лаоса, Кампуче халкъаш. Американски администрацеше хьаллавараь пайда а эцаш, Пекино тlа-тlа дукхагlа тlема гlуланхаш леладу машар безача Индокитая пачхьалкхенашта духьала. Шераца ишта кхераме лоазар даро машара а дунен халкъашта юкъерча хьакъий кхерамзлена а кхерам тlатувс.

Дерригача дунен тlа чlоагlа тернам тlаззаб Л. И. Брежневеи Ле Зуанеи Кремле шу оттадаьча хана даьча къамаьлаша. Вай ханарча керттерча проблемай, социалистически Вьетнамацара вежарашка дола гlулакхаш леладе кийча хилара хьакъехьа КПСС а Советски пачхьалкхен а кулгалхочо даьча къамаьла тlа хьагойта советски позице конструктивни маlан белгалдоаккх дунен кхайоазоно, «Советски Союза ккотадена хилар, — белгалдоаккх КПВ ЦК органа «Нян зан» яхача газето, — машара лоархlаме фактор, я Вьетнам лорамран дегlайоалаяран чlоагlа тешам ба. Вай доттагlлеи вlаши цхьана леладу гlулакхаш хало тесха да, уж дукхача а ххоадамбелаш долча гlулакхаща белгалдаьннад. Кердагlа долча историе беррига лелаш, Октябрьски революцегара дениз вай деношка кхаччалца, хада йиш йоацаш бувзабенна ба Советски Союза ниэ дегlабарца.

Азиатски пачхьалкхенашта юкъе дикача ловлахоша санна вlаши цхьана гlулакхаш леладира, сатем боацача дунен цу районерa политически климат тоадара лерргагlа тlехьа я СССР и Вьетнами, яхаш белгалдоаккх «Шонгбад» яхача бангладешски газето. Советско-вьетнамски переговорий итогаш — из ба Азе а вай ерригача планета тlа а машари кхерамзлен хилийтара дlахlалхашкахьа баьккха гlа.

ТОРЕ ПОЛИТИКАНА ДУХЬАЛА

Консерваторий правительства халкъа духьаларча чурчен арахьарчен политикана цlенхаштта духьале яра тlахийхар укх кlирагlа Блэкпуле хиннача тред-юнионий британски конгресса (ВКТ) аргlанарча съездо. Английски профсоюзаша цlенхашта критика йир шин шерал совгlча хана мехка довл деча М. Тэтчер кабинета, ... [illegible] ... М. Тэтчер кабинета ... [illegible] ... лелаеча ... экономически ... [illegible] ... А. Китсона правительства экономически социальни политика «къакъегача халкъа вахар доаделча а тlема кхерам а ... монополи ... [illegible] ... бомбана тара я» аьнна.

Ма дарра аьлча монополешта доккхий пайдаш хулийта lалашдеш цу политико чlоагlдора экономически кризис, бебаба кхьбe болх боацар, кхыча экономически социальни проблемаш. «Соббахьна нах» торега lаьдал кхачача хана шоашта хиннаяб, хьахьа официальни даннешца дилача, кхаь миллионага дlахлахьча бала а боаги. Хlьта долча тайпара аьлга, непайоазон даннешка хьежача, уж йиъ миллионал совгlа ба. Цу тайпара хlама Англе 50 шера хиннадац. Хlамашта маьхаш тlадетт, социальни гlулакхашта дlадохийтар кlезигду.

Цу дерриге дукхача английски городашка баха нах гlоттабир, уж юхатохара «аьшка леде» полици юкъеяьккхар. Цудухьа цецвала везаш хlама дац М. Тэтчер миссел маха ца везаш английски премьер тlом чакхбаьлча дениз хиннавац, аьлча.

БКТ съездо тlахьийхар консерваторий правительства болхлошта духьалара законодательство дlадаккхара тlехьа а «Юкъарча рынкера» Великобритани дlадаккхара тlехьа а шерра накъваи йолаяра.

Блэкпуле чlоагlа харцахьа лаьрхlар, Вашингтона политикана тlехьа йоагlача Тэтчер правительства милитаристски никъ. Англех ткъамаш долча американски ракеташ кхувса йоккха майда яро, Рейгана «нейтронни решени» чlоагlъяро, английски хий кlалар флот «Трайдент» яхача кердача ядерни ракеташца кийчдаро, тlема бюджет боарам боайцаш алсамъяккхаро — цу дерригие а, белгалдоазар съезда делегаташа, кхы а кlоаргъю мехка экономически халонаш, Европе ядерни тlом хьара кхерам боккхагlа хулийт.

Монополей правительства зуламеча политика никъ бахкилга — ишта дар английски профсоюзий форумо дlадийха керттера дар.

УНЗАРА АЛЬЯНС

США официальни йиантагlа вена ва израильски премьер М. Бегин. Цун бе lаьдал кхьачча диъ шера хlана цхьайттазлагlа оаевнел дехха вахав сионистски лидер, бакъда, хlанзаръяр санна йоккха делегаци хиннавац цунца цlаккха а. Цо хьахьокх шинна а оагlоно дlайолаенача переговорий мел чlоагlа лоархlам бу. Малхбузен непайоазоно белгалдоаккх, шийца дукха нах боалаба ца lеш, Вашингтонагара декхарий «йlаьха списон» а по ениiлга. Бакъда, керттера из тlаккхача гlертар фуд аьлча, из да Израилах США-с Гаргарча Малхбоалене ший «лоархlамегlйола цхьоагlонко» хиларах дола «керда тешал» далар.

Хаттар отта тарлу: Ирака, Ливана, палестински халкъа духьала Израило яь сий доаца террористически акцеи гучахьа Вашингтоно политически а тlема а дакъе хьалаьцача кхы малагlа «тешал» деза тель-авивски «эързена», аьнна? Деррига а долча тайпара гучадаргда Бегина «спискага» кхьежача. «Укхаза гучадоал йоагглача тайпара кийчъаь «цхьана еча оборона пакт» (lодеша: агресси яра) Вашингтонера дlаяхьа безам хилар а Израилаца доазув долча lарбий пачхьалкхене йола американски разведывательни даннешта тlаккхача безам хилар а. Цу «спискана» юкъе я израильски территорех а тlема базаех а США гераашарча инзаца пайда а эцаш (белгала аьлча, «сихха дlадоаржадечар») цхьана хан-ханнахьа тlема манзораш ярах, американски тlема гера далар кхы а 600 млн. доллар алсамдаккхарах йола пункташ. (Хlьта гера телилга, ховш ма хилла 2,2 миллиард долларга дlахьаччад!) Уж хlамаш дагадоаххаш Вашингтоне кхаьчав-кх Бегин.

Израильски оагlоно еча «заявкаша» хьахьокх Пентагоно кхоьхла а йоахаш уж кийчъялча: хlана аьлча, царех хlарара гаргарча Малхбоалене США-с доаца моттиг шерьяра цо нийсьъелча наьна хала хьахара а. Вегин США хьехачaллехьа госсекретаре А. Хейга шин дагара йоацаш дlахьайилдир переговораш дувцачга «вай юкъарча стратегически хьаштех», хlьта уж «хоадам болча практически вlаши цхьана гlулакхаш леладара плака юкъе а хьоргда», аьнна.

В. МАТЯШ,
В. СЕРОВ,
В. ШАБАЕВ.
(ТАСС).

КЕРТЕ ЛАТТАРАШ — КОМСОМОЛЬЦАШ

Грозненски производственно-швейни объединене № 3 йолча цехе болх беча 150 совгІча сагах дукхаггІа барахш кагирхой ба. ТоьаІ йоккха я цеха комсомольски организаци а — 57 ВЛКСМ член чуъоагІа цунна.

Парте шийна тІадилла бехктокхаме гІулакх хьал а лоацаш, хьинаре къахьегаш ба комсомольцаш. Цар шоашкара масал а гойташ, цехе болх беча берригача кагирхой къахьегама хьинар а культурин боарам а айбу.

№ 3 йолча цехе арахеца керттера продукци маІача наьха кримпленови хачеши кхалцаьха кочамаш я. Цеха продукция ийерам вай республике баха нах хиина Іац. Грозненски швейникашa тега хачеши кочамаш дІаухийт вай мехкарча дукхача городашка — Пятигорске, Волгограде, Нальчике, Тамбове, кхычахьа.

Хьинар айденна къахьегаш хилар комсомольцаш а кагирхой а КПСС XXVI-ча съезда хьалхарча деношка. «КПСС XXVI съезда сийна — 26 ударни кІира!» яхаш девиз а йолаш, хиннача нахте лаьттар уж. Съезд хьаслла массехк ди хьалха хІаране ше тІайийца хинна декхараш толамца кхоачашдир.

Съездо айдаь хьинар лаьгІ да долийташ, къахьегаш хинаб комсомольцаш дІахо йодача хана а. 8 бетта план а кхоачашъяьй цеха къонача коллективо.

Швейникаш дага ба шера Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 64 шу дузаш кхоачаре. ХІара болхлочо ший-ший социалистически декхараш тІа а яьна, уж кхоачашдаре шерра яхь а йоваьяь къахьег. № 3 йолча цехо яхь лелаю ше санна продукци арахецача № 1 йолча филиала коллективаца а. ШоллагІчеи кхоалагІчеи кварталашка котало яьккхар № 3 йолча цеха коллективо.

— ИаьлагІча квартале а хьалхе дІахеца дага дац тхо, — йоах комсомольски организаце секретара Л. Л. Хомича.

ЦхьайттаягІча пятилетка хьалхарче шере шоашкара хьокхам а гойташ къахьегаш ба комсомольцаш. Иштта В. И. Ленин ваь 111 шу дизара хеталь хиннача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхар швейц-мотористкаша Димаева Наташас, Мескурова Зояс, Пахаева Займана, Вазаева Елизаветас. Къахьегама котало лаьккхача мехкарешта ВЛКСМ Ленински райкома Сийлен грамоташ елар.

Цеха болхлоъшта юкъе дукха кагирхой ба «Коммунистически къахьегама ударник» яха цІи лелаеш. Царех ба Мерноева Зайнап, Дельмаева Натаьша, Вазаева Лиза.

Дукхача шерашка къахьегаш а бахка говзал лаккх йолаш а специалисташ ба цехе. Цар опыт тІоагІа накъайоал кагирхошта. Ца ховр дІахьехаш, къонача болхлошта массаза а накъабоалаш хьабоагІа А. Я. Адсаламова, П. Я. Суворова, А. Л. Солодкина, В. И. Амбарцумова, кхыбараш санна опыт йола болхлой.

№ 3 йолча цехен № 26 йолча профессионально-технически училищай коллективашта юкъе айхха бувзам ба. Цехе къахьегаш болча къонача болхлоех дукхагІбараш из училища йистеяьккха ба. Практика укхаза чакхйоаккх цар.

№ 2 йолча школа-интерната шефаш ба комсомольцаш. Субботник а даь, шоаш даьккха 120 сом деннад цар укх шера 1 классе деша долхача берашта эша тетрадаш, кхыдар эца.

Иштта советски кагирхой Денна хетадаь 27 июне субботник чакхдаьккхад цеха комсомольцаша. Шоай моттигашка къа а хьегаш, цар 137 сом ахча даьккхар. Из машара фонде дІачудоаннад.

Дукха къахьег комсомольски организаце къахьегама овсарле лакхъяра, дисциплина чІоагІъяра. ХІара бетта йтогаш а еш, хьож из комсомольцашa болх мишта бу. Нагахьа санна планаш кхоачаш ца еш моттиг хилча дош комсомольски собране дуац. Заданеш кхоачаш ца яра бахьан къоастаду, из ховр дІахьех. Цхьа кІира даьлча цІаьха а хьож собране дийнар мишта кхоачашду. ДукхагІча даьнъе шоазлагІа брек яц кагирхоша.

Кагирхоша доаха толамаш, балха тІа дола кхоачамбоацараш дуецаш цехе пенгазет, «молнеш» араюлл. Идейно-политически боарам лакхбеш КПСС XXVI-ча съезда материалеш Іомаю. Цу гІулакха оттаяь комсомольски организаце комплексни план я.

Коллектива барт тоабеш, дагара дар хойташ гІулакх да яІшагІа а кхийтта, массане а цхьана солоІилга. Комсомольцаш а кагирхой а цхьана театре, концерташка, кинотеатрашка ух. Дукхвезаена пьеса е кинофильм вІашагІа а кхийтте дуац, шоашта бакъахьа хетар а нийса довцар а белгалдоаккх.

— Культурно - массовой болх кхы а тоабе дага да тхо, — йоах комсомольски организаце секретара. — Цхьабаьда, укхааза тхона объединене кулгалхой вовзийтал эш. Цехе болх бечарех дукхагІбараш юрташка бах — Урус-Мартане, Гойти-Чу, Йоккхача АтагІа. МоалагІа культурни мероприяте болх чакхбаьлча маре яц оаха. Вийсана уж цІабига транспорт хилац. Къонача болхлоех цхьабараш городе баха раьза бар, царна общежитеш эш, хІаьта уж а тоъаш яц.

Варкъа тега хьателача материала а раьза бац комсомольцаш. Продукце дикал лоха я аьнна шоаех бехк баьккха беце а, хІанзара барешьа шийн стиль, фасон йолаш хила деза. Цу гІулакха эш тайп-тайпара бос бола дика материалаш. Царга хьежаш я цеха коллектив.

М.-Б. ЦИЦКИЕВ.

«Таймырский» яха паччахьалкхен заповедник тундра зоне я. Укхаза да геттара чІоагІача наьхера оакхарийн оалхазарий. Нька бІарс [redacted] укхазара дунен тІа эггара хьулбаседехьара хьу. Цо дІалоац 20 эзар гектар.

СУРТА ТІА: заповедника директор Виктор Андреевич Мирошниченком (аьрдехьа) керттера лесничий Александр Дмитриевич Вихроеа.

В. ДАНИЛЬЧЕНКО сурт.

ТАСС фотохроника.

Наха эша товараш — дукхагІа

Наха эша товараш дукхагІа арахецара къа ца кхобеш къахьег оаха. Тха коллективо бархІ бетта план тІехкхоачашьяьй. Ер шу доладелча денз планал совгІа маьхала яьккхай 160 эзар сома товарий продукци, — йоах текстильно-галантерейни объединене генеральни директора Доншкаев Муса Хусаинович. Дика болх бу Наьсарен районерча Плиева Елизавета Халмуразиевнас кулгалдеча № 5. Сиванкаев Рамзан керте латтача Ачхой-Мартановски № 5 йолча хІамаш тегача. Ляув Махьмуд Идрисовича кулгалдеча Грознерча № 1 йолча ткацки филиалий, кхыча предприятей коллективаша.

Укх тІехьарча хана районашка, иштта йоккхийча юрташка баха нах балха тІа дІаийсбара, наха эшаш дола товараш дукхагІа арахецара тІадерзадаь дукха хІама даьд объединене кулгалхоша, общественни организацеша. Болх бе йолаллийтай керда цехаш, филиалаш. ХІаьа укх сахьате цу объединенеца болх беш я Ножай-Юртовски № 8 йола кІувсаш ду филиал, Салсапера кІувсаш ду цех, Чаьчан-Юртара ткацки цех, кхыдараш. Цига къахьегаш дукха нах ба наха эша товараш хьа а деш. ДукхагІа арахеца доладаьд ахкийна палаташ, кхалнаьха тІормигаш, тІехкараш, кога гІирс, бахача наха цІагІа эшаш дола цхаралаш, кхыйола швейни, трикотажни, ткацки наделеш, лакха дикал йола галантерей, кІувсаш, кхыйола продукци.

ДІадахача шерашка объединене цехашка, филиалашка цхьанкха тайпа пайда ца яйбеш дІекхувсар укхаза нийслуш йола отходаш. ХІана ерригача отходех хьаю наха чІоагІа эшаш йола хІамаш: цІагІа тІахкхаю мычеш, салфеткаш, берий трусикаш, кхыйола продукци.

«ХІара балха дийнахьа хьадер дукхагІа хилийта!» яхача девизах шерра социалистически яхь йоаржаьйча объединенерча филиалех, цехех цхьанкха яц паччахьалкхен план кхоачаш ца еш, тІехьакхаш. Социалистически яхь яхтамца вІаштІехьа а яьккха, бригадни методагІа къахьегам вІаштІехьбоаккхилга шерра юкъедоаладаьд хІара цехе, филиале. ХІара дийнахьа итогаш ю бригадни методагІа къахьегача бригадаша даьхача толамий, уж дІаладу хьокхамий улга тІа.

Социалистически яхье хаддаза хьалха а латташ, хьинаре къахьегаш хиларна белгальяьнна дукха бригадаш болхлой ба объединене. Царех я Бурчакова Зинаида, Ахмадова Надежда керте латта бригадаш, ткачихаш Мусиева Лейла, Хасарова Раиса, Куриева Роза, Албогачиева Люба, Убиева Дагман Торшхоева Аминат, вязарий Кардаильская Людмила Валентиновна. кхы дукха бераш. Цхьанкха тайпа даккха гІалат доацаш продукци кийча а еш, хІара смена нормаш 120 — 125 процент кхоачашъю цар. ЦхьайттагІча пятилетка хьалхара шера план 7 ноябрга кхачалехьа кхоачашъяра шоаш тІаийца декхараш тІехкхоачаш а деш, графикал ши бутт хьалха баьнна къахьегаш ба уж.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ЛоархІаме гІулакх

КПСС ЦК-ас а СССР Министрий Совето а юкъерча школашка деша дагІача берашта ма хулла дикагІа къахьегамах бола кхетам лулба аьшна соцам бича денз Малгобекски районерча школашка дикка холуш тоабаь из болх.

Предприятеш а боахамаша а гІо-новкъостал ду лешера кабинеташ а къахьегама мастерскейш а оборудованеца ІалашъеІ. Масала, «Ачалуки» яхача винсовхозо № 17 йолча юкъерча школана еннай ГАЗ-52 яха автомашина. СССР Конституце цІерагІча винсовхозо № 15 йолча юкъерча школана еннай трактор, цул совгІа, кийчъяьй къахьегама кабинет. НГДУ «Малгобекнефть» РИТС-2 яхача организаце № 11 йолча школе кийчъяьй токарни, слесарни, Іургаш доаха, хІама ирье йиш йола станокаш чулатта мастерской.

Дикка эргадаьлад бераша болх беча кабинетий сибат, къаьстта а №№ 1, 3, 6 йолча школашка.

Бакъдь, хІана а из болх во оттабаь а во лелабу а школаш дукха я. Царех я №№ 20, 22, 23, 19, 21 йолча юкъерa школаш, «Советский», «Сагопшинский», «Луч», «Алханчуртский» П. Ахриева цІерагІа совхозаш.

Цу боахамаша гІо-новкъостал дац шоашта тІачІоагІъяьча школашка дешархошта балха кхетам балара гІулакх тоадара.

Из болх вІаштІехьбаккхара бехктокхаме ба школай директораш а. ХІаьта №№ 14, 18, 20 йолча школай кулгалхоша йоакхо яц цу деша.

МагІалбикерча халкъа образоване отдело шийн кур ду школашка къахьегама урокаш хьехаш бола хьехархой юкъерa специальни, лаккхера дешар дийца хилийтара.

Директораша, завучаша, юккхьаккхарча классий хьехархошта хаддаза новкъостал ду методически оагІорахьара а профориентацех бола болх вІаштІехьбаккхара а.

Белгалдаккха веза, дІадихача дешара шера района 453 выпускнико аттестаташца цхьана электромонтера, тракториста, комсаш лелара, токара, швейй, слесара говзалаш караерзаярах тешал деш дола удостоверенеш хьаийца хилар.

Укх шера юртбийкара юкъерча а бархІ шерарча а школашка кердача программагІа караерзаергья юрта боахамца ювзаенна йола профессеш.

Районе боккха тержам тІабохийт школашта моттигашкарча кагирхоех бола хьехархой кийчбара а. Иштта, укх шера хьайийллача Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен пединституте деша вахав 9 саг.

Хьехархоша, производственни дешара мастераша, берригача школай болхлоша района тайп - тайпарча боахамашца айхха бувзам а лоаттабеш берашта къахьегама кхетам баларах болча балха тІа керда толамаш доахаргхиларех дог тийша да тхо.

М. НАШХОЕВ,
МагІалбика района халкъа образоване отдела [redacted].

Пневмотранспорт: хьалхара гІа

ТбилисерІа 40 километр гаьна уллача Шулавери яхача моттиге массехк шу хьалха болх бе йолаелар дунен тІа эггара хьалха хьаьь 2,2 километр ІІаьха йола «Лило-1» яха трубопроводни пневмотранспорта опытно-промышленни линий. Карьера хьина бетонни заводага дІанхоачаш я из. 1980 шу чакхдоалаш болх бе йолаелар 17,5 километр ІІаьха йола «Лило-2».

...Шулаверски карьере ва со. ЖагІа чуболлча буинерашка хьагІайоагІа вагонаш. Царех хІаралр хьалъюз 15—20 секунд ялалехьа. Из берригa болх автоматизаци яь ба. Цхьа оператор ва из беш. Оператора кнопка тІатоІаешше ерригa а 0,06 атмосфер давлени мара йоацаш метр шера йолча турба чу хьалоагІача феволагІах етта капсулаш болх бе йолайолийт. Денбус 20 сахьата турбашка чу гІолла цхьатарра дІа-юха ухаш лел 24 контейнерий состав: Марнеуле (аьшкабетони хІамаш еча заводе) дІакхухь жагІа, кхыча трубопроводе гІолла юхайоагІаш — яьсса хул.

Пневмонаькъо халача баллах бІаьш болхлой мукъабаьха ца Іеш республика дукха нах бахача районе фо а бІехдац. «Лило-2» болх бе йолаеча денз 200 самосвал мукъальнай. Цхьан шера «Лило-2» дІахьу 225 эзар тонн мухь. ХІаьта цунга дІадодар дунен тІа эггара кІезаггагІа а да укхаза.

ХІанз шовзтиъа километр гаргга йола «Лило-2» яхача наькъа шоллагІа аргІаш яь йоалаш латт. Из болх бе йолаелча дІанхухьа мовтьаш ши миллион тоннага кхоачаргда, цо йиь миллион сом пайда лургба.

1981 — 1985 шера а 1990 шерага кхаччалца СССР экономически социальни декІанхувлара КерттІерча лоста маш тІа белгалдаьккхад, къаьстта горнорудни химически промышленносте, гІишлон материалий промышленноста предприятешка а кхуваш пневмоконтейнерни транспорт дегІаахар сихделга.

Подмосковье, Казахстане хІаьэле болх беш я пневмотрассаш, уж хьалъеш латт Самотлоре, Смоленски областе, Курски магнитни аномале, Мангышлак яхача ахгІайрен тІа. Укх гаргарча хана Советски Союзе хьалъердерхІ Кузнецки бассейнера кІор Урале дІанхухьаргбола пневмотрассаш. Экономисташа даьча лоархІамаша хьахьокх машинаькъа тІа гІолла кхухьачул кІор иштта дІакхухьилга кхоза пайданегІа йолга.

«Лило» яхача пневмотранспортага чІоагІа хьажа безам болаш ба доазол дехьа. Масала, 1980 шера цунга хьежар США, Канада, Японе, Бразили, Австре дукхача фирмай викалаш. Пневмотрасса хьаяра лаьсенан наьцай «Сумитомо» яхача японски фирма, хІаьта техническ документацена патент яьй США, Канада, Англе, Франце, ФРГ, Итале, Инде.

Ван БАЙБУРТ,
АПН корреспондент.

Юха а экранаш тІа

«Ист» — английски меттала Малхбоале яхилга да. «Вест» — Малхбузе. «Вестерн» — Малхбузера. Из цІи йолаш я хІанзарта кинематографе наха дукхаезаш на йола жанр.

Майра, низ бола, кадай моллагІа халонаш ла могаш, эггара хозагІбоача кхалнаьха безам шоашта тІаозаш бола маІа нах, говрашца моастагІашта тІаккхер, герзаш кхувсар, уж я цу жанра керттера белгалонаш.

«Вестернаш» наькха деташка кІезига дуваш, царга кІеанга уйла яйташ, дукха ха ялалехьа лицлуш да.

«ГІомара арен кІай малх» яха фильм цу жанрана тарлесташ да, цхьабакъда, наха дин ца дарал совгІа из цар дехарца юха а Грознерча экранаш тІа хьокхаргда.

МалагІа бахьан да цу фильма ха ІІаьха хилар?

Фильме да латар, герзаш кхувсар, говрашца тІаккхер, бакъда, цул совгІа я мелодрама, комеде, трагикомеде элементаш а.

Іаьржача Абдуллай исташта тІахьожам дІахьош волча красноармейщаца Суховца хиннар ткъа-дале беламе а, шозлагІа-дале цхьа шийн тайпара сагото тІаяхьаш а хІама да. ХІана аьлча, граждански тІом чакхбаьлча шийн дезал болча цІаьаха йиш йоацаш вус из.

Иштта ира сюжет, велавалар а уллане вахар а долландаь хила мет фильма ха ІІаьха.

Драматургаша В. Ежовей Р. Ибрагимбековей режиссера В. Мотылея оттадаь из фильм юха а экранаш тІа да.

Х. НАСУГАЕВ.
НГІАССР паччахьалкхен кино методкабинета директор.

ФУТБОЛ

ЦІаьккхаза а ийшаб

Укх деношка «Терека» футболисташа шоай аргІанара ловзар дІадихьар городе Элисте моттигерча «Уралана».

Хьалхара тайм фусама даьй толаш, хІара 10 минут мел йоал грознецкий наІарашка цхьацца бургац чутохаш чакхьялар.

ШоллагІча тайме пенальти хьожаярах «Терека» ваттуи боал цхьа бургац чутоха.

Иштта счет 4:1 йолаш грознецкаш эша а эшаш чакхдаьлар из ловзар.

ХЬИНАР АЙДАЬ

Суженски района культболхлой коллективаш хьинар айдаь къахьегаш я КПСС XXVI съезда материалашта пропаганда еш а района тайп-тайпарча предприятей, совхозий, колхозий болхлой культурни хьашташ кхоачашдеш а. Царех да районерa 25 культура ЦІа, библиотекаш, йиь клуб, кхоъ автоклуб.

Районерча культура ЦІен а централни библиотечни системa а методически кабинеташ оттаяьй парте съезда материалашта пропаганда ярах йолча семинарий план.

Плана тІа белгалдаьхача декхарашка хьежжа ерригача культучрежденешта юкъе яьржай социалистически яхь. Цу яхье толашагІболаш хьабовгІа Серноводскера, Ассинскера, Нестеровскера, Галашкара культболхлой: художественни самодеятельноста а агитбригадий а довкьашхой.

Укх шера бархІ бетта баьча балха итог йича «ДикагІйола клуб», «ДикагІйола библиотека» яха цІи елар З. Г. Альмурзиевас кулгалдеча Серноводскерча культура ЦІенеи Г. И. Буниевас кулгалдеча Троицки станицерча библиотекани.

Дукха ха йоацаш райисполкома культура отдело культучрежденей болхлой семинар яьр. Шоай говзал дІахьа луш цига къамаьлаш дир хьалхе лелаеча культура ЦІеной кулгалхоша. Иштта семинаре йийцар 1981—1982 шерашка Іаш замалахьа доахал леладерг культурни хьашташ кхоачашдеш бе безача балха план.

Белгалдаккха веза из берригa культурно-массови болх дІахьош культучрежденеша парте райкома пропаганда а агитаце а отделаца, колхозий а совхозий а парткомашца айхха бувзам лоаттабеш хилар.

Ф. ДЕШНЕЕВА,
Суженски райисполкома культура отдела инспектор.

Редактора заместитель
М. М. ХАМХОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

15 СЕНТЯБРЬ
І ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Іуйранара гимнастика.
9.05 — Мультипликационни фильм.
9.30 — «Воздухоплаватель». Художественни фильм.
11.00 — Н. Мясковский — 27-гІа симфони.
11.40 — Кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — Болгаре Халкъа Республика хьаьь 35 шу дизарга. «Болгаре гІолла». Кинопрограмма.
15.20 — «Буратино выставка».
15.50 — Болгаре халкъа иллеи халкарен паччахьалкхен ансамбля концерт.
16.20 — «Ха а ха, хьа а дов». Къоначa техникашта лаьрхІа передача.
17.05 — Паччахьалкхен духовой оркестра концерт.
17.35 — «Эрсий къамаьл».
18.05 — Анвегоалаш. Лора хьехамаш.
18.35 — «Наха зонтик». Мультфильм.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — Мексика аьхкан кІей — кортаьукъьлер. Ил. «Хиначаьо хургдалчам шахьра Мехико». Телевизионни документальни фильм.
19.50 — «Кнадина». Телевизионни художественни фильма премьера 1 сери.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Конщина». Телевизионни художественни фильма премьера 2 сери.
22.40 — «Тахан дунен тІа».

ІІ ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — 15.40 — Телевизионни документальни фильм.
9.05 — 11.05 — Французски мотт. Мотт Іомабу шоллагІа шу.
9.35 — 10.45 — Природоведени. 2 класс.
9.55 — ПТУ дешархошта. Астрономи.
10.25 — Іилман - популярни фильм.
11.40 — 12.40 — Советски паччахьалкхени бокъонни лард. 8 класс.
12.10 — «Шахматни школа». КхоалагІа передача.
13.10 — Ф. Рабле. «Гаргантюа Пантагрюэль».

ЭКРАН—ХЬЕХАРХОЧОА.

13.40 — Обществоведени. 10 класс.
14.10 — Географи. 6 класс.
14.40 — А. Н. Островский. «Бесприданница».
17.30 — «Тамашийн кад бос».
17.45 — Іилман - популярни фильм.
18.00 — «Нохч-ГІалгІайчу гІалла».
18.20 — Фильм реклама.
18.45 — «Дунен халкъашта кхелара обозрени» (нохчий меттала).
18.50 — Киножурнал.
18.50 — «Республика арешашка» (гІалгІай меттала).
19.00 — Шийл лоІаме вІашгоьйргаха йола дунен чемпионат. Югославера передача.
19.30 — Концерт.
20.00 — «Вийса даькъала хийла шун. бераш!».
20.15 — Езача атлетика йола Дунен а Европа а чемпионат. Франциера передача.
20.30 — «Къамай доттагІалла». Телевизионни журнал.
21.00 — «Ха».
21.35 — А. Даргомыжскийя яздаь «Каменный гость» яха опера.

16 СЕНТЯБРЬ
І ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Іуйранара гимнастика.
9.05 — «ВІаьрчача шера малхо». Берий художественни самодеятельноста концерт.
9.35 — «Конщина». Телевизионни художественни фильм. 1—2 сереш.
11.50 — Кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — «Болхам лелабе хара опыт». Кинопрограмма.
15.45 — «Мишта, фу Іомаду ПТУ».
16.15 — Таджикски телевиденеи радиовещанеи халкъа инструментий ансамбля концерт.
16.40 — «Мичча шо, турманаш!».
17.10 — «Ялальна Архип». Іилман-популярни фильм.
17.30 — Ленинна Іомадала.
18.00 — Футболах кубок йолчара кубок. СКА (Ростов-на-Дону) — «Анкарагюджю». (Анкара. Турци). ШоллагІа тайм. Ростов-на-Донура передача.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — Футболах кубок йолчара кубок. «Динамо» (Тбилиси) — «Грацер» (г. Грац. Австри). ШоллагІа тайм. Тбилисера трансляци.
19.45 — Шахматий дунен чемпионагарь А. Карпоцара вийцар интервью.
20.00 — Футболах йола УЕФА кубок «Спартак» — «Брюгге» (Бельги). 2 тайм. В. И. Ленина цІерагІча Централни стадионера трансляци.
21.00 — «Ха».
21.35 — Футболах йола Европа чемпионий кубок. «Динамо» (Киев) — «Трабзонспор» (Турци). 2 тайм. Киевера передача.
22.20 — «Тахан дунен тІа».
22.35 — Футболах йола УЕФА кубок. «Зенит» (Ленинград) — «Динамо» (ГДР). 2 тайм. Ленинградера передача.

ІІ ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — 15.40 — «Корсакъ Костас». Телевизионни документальни фильм.
9.05 — 11.05 — Немецки мотт. Іомабу шоллагІа шу.
9.35 — 10.05 — Географи. 7 класс.
10.05 — ПТУ дешархошта. Історе.
11.40 — 12.40 — Юкъера биологи. 9 класс.
12.10 — «Шоана, хай-ванной!».
13.10 — Хьа Ленински библиотека. «Материализм эмпириокритицизм». 1 передача.
13.30 — И. С. Тургенев. Бакъдаха цхоалкиен оагІонаш.
14.35 — Хьехархочоа — музыка урок. 3 класс. 1 передача.
17.35 — «Езтакъи аладйттанагІа гуйре». Документальни фильм.
18.25 — «Нохч-ГІалгІайчу гІалла».
18.45 — Коллективерa моральни климат. «Юбилейный» яха совхоз.
19.15 — «Ударни гІишло хьалхача», Халахьен а передачаш.
19.35 — Киножурнал.
19.45 — «Иштта хьахьар толам». Шалинский района «Красный пахарь» яхача колхозера коллективах йола телеочерк.
20.05 — «Вийса даькъала хийла шун. бераш!».
20.20 — Республика халкъа артистка Р. С. Ахмадовайна «Габтинский» совхозо къахьегамах вІашагІьхетар.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Дачники». Художественни фильм.

РАДИО

15 СЕНТЯБРЬ

6.40 — «Юртара Іуйре» (эрсий меттала).
7.13 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — КПСС XXVI съезда сацамаш — вахаре кхоачашде! «Социальни негІанхара ловзур» (эрсий меттала).
8.13 — Передачий программе (эрсий меттала).
8.23 — Хоамаш.
9.30 — Экономика хьуршт делахш чила еза. «ДикагІа цайна еш безн чукъарча торешех». Беседа (нохчий меттала).
8.45 — «Даьла шерала къайлабувлеш». Беседа (эрсий меттала).
8.15 — «Парте тешаме гІоанаш». Беседа (гІалгІай меттала).
9.30 — «Къона замакхо» (гІалгІай меттала).
17.15 — Передачий программа. Хоаттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.18 — «Ленински доттагІалца а вай чІоагІо». Беседа (нохчий меттала).
17.31 — «Юрта бовхаме хьалхаяттарашта!». Концерт (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).
18.30 — Ашараш (гІалгІай меттала).

УКВ

18.00 — «Дети аллеи». Музыкальни букварь.
18.58 — Популярни иллеш.
19.42 — ДоттагІален концерт.
20.12 — Лирически иллеши музыкаши.
20.45 — «Иллей мехка». Концерт.

16 СЕНТЯБРЬ

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.13 — Передачий программа (эрсий меттала, нохчий меттала).
8.25 — Лора хьехамаш. «Къона волча хана денз лорие могашалла». КхоалагІа беседа (эрсий меттала).
8.35 — А. Халебске иллеш (нохчий меттала).
9.15 — «Дунен халкъашта кхелара хьал» (гІалгІай меттала).
9.30 — «ЦхьоагІа болча диезаш» (эрсий меттала).
9.50 — Ашараш (эрсий меттала).
16.00 — Передачий программа. Хоаттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — Гурский эстрадни ашарий концерт (эрсий меттала).
16.30 — ХІара бахха деница лакхара дикал. «Правофлангови бераш» (гІалгІай меттала).
16.45 — «Чувцам ла кута». Репортаж (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).
18.30 — Ашараш (гІалгІай меттала).

УКВ

18.00 — «Совнеен Бражка тІа дагІа вІаьга». Музыкальни передача.
18.58 — «Мирна донгІалла, азамі!». Концерт.
19.37 — Нохч-ГІалгІай ашарий концерт.
20.27 — Инструментальни ашараш.

Хаоттам

Тахан республике гІоллер Грозни хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йолаш, малхбузехьара секунда 5 — 10 метр сиха мух а болаш, фегара температура республике гІолла 19—24 градуси Грозне 20—22 градуси (ткоесара 11—16 градус) йІовхал а йолаш ха хила мет.

Кхоанен ломмен хувцалуш морхаш а йолаш, наг-нагахьа догІа а доагІаш, къаьстта 17 сентябре йочагІо а долаш, къулбседа малхбузехьара секунде 5 — 10 метр сиха мух а болаш, фегара температура буйсашна 11—16 градуси деношка кхоана 20—25 градуси ломиа — 16—21 градуси йІовхал а йолаш ха латта тарлу.

Метеостанци.

«Сердало» газета редакце чІоагІа хала а хеташ дІахоьйт «Грозненский рабочий» издательства вонвхагІвола товаровед КУРБАНОВ Дудуш Абдусаламович ха йоацаш кхалхар, хІаьта цун дезалтен гаргарча накагей кодам а бу.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехктокхама секретара — 9-24-00; отделий: партий ва вахара — 9-24-04; промышленностей транспортей — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кехаьий — 9-24-07; корректорске — [redacted].

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувла шинарен, ереи, шоаттен деношка

СФ00306. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3486.